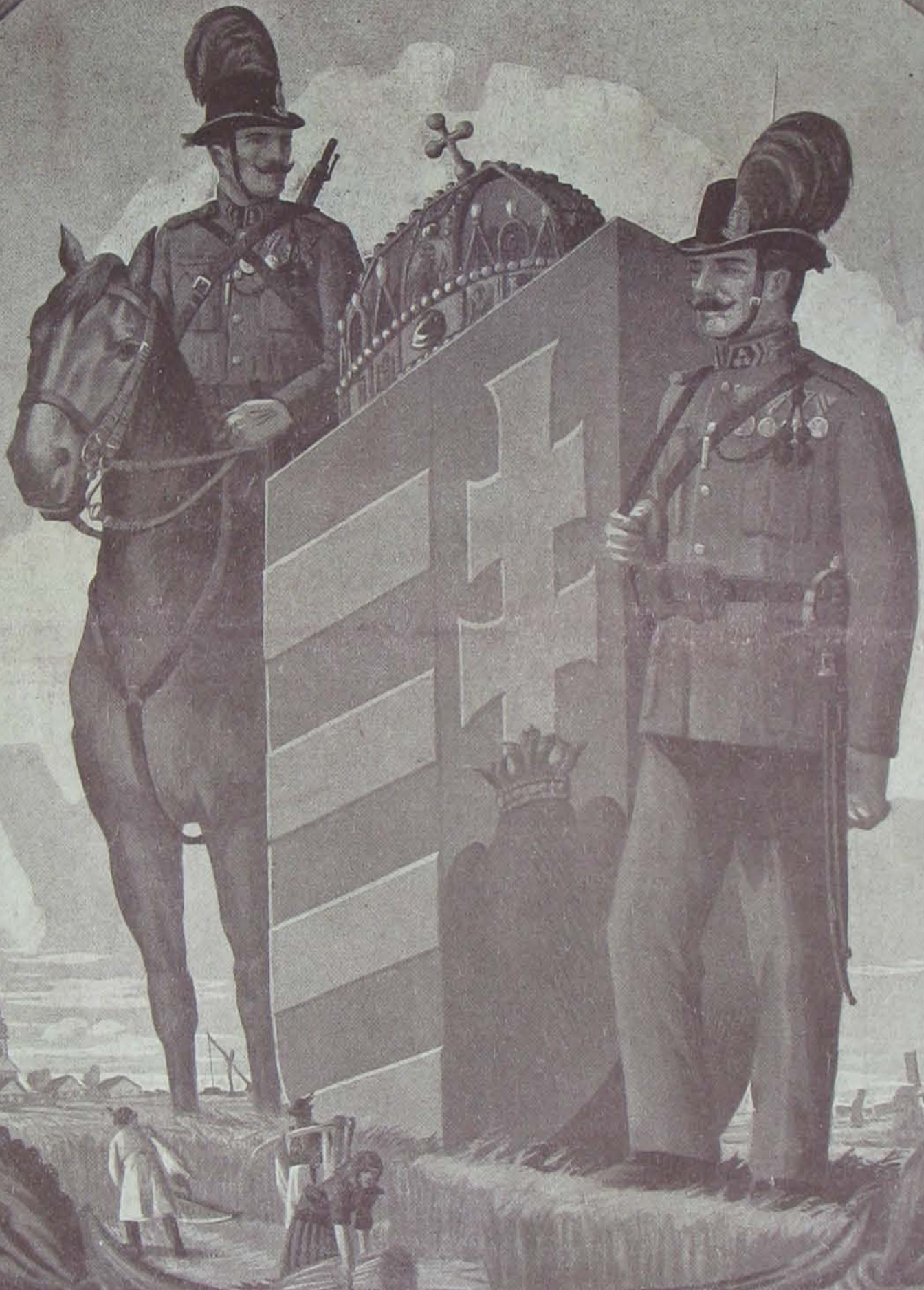

XVIII. ÉVFOLYAM
15. SZÁM.

BUDAPEST, 1928
MÁJUS 20.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:
PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

SEGÉDSZERKESZTŐ:
MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., ORSZÁGHÁZ UTCA 30. SZ.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő, negyedévre 3 pengő.

Megjelenik
havonta háromszor

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A vértanuk szava.

Mikor a vértanuszobor bensőségesen lélekemelő s külsejében pompázó leleplezési ünnepélye után a közönség távozott körünkől és az elnéptelenedett lak-tanyaudvaron magunkra maradtunk a bronzba öntött vértanucsendőrrel, megálltunk előtte csendben, lelkét kereső lélekkel olvasni gondolatait.

Az élők szívből fakadt és kötelező kegyelete adott az emlékmű bronzajkain az eddig magános sirok felett árván és nyugtalanul csapongó vértanulelkeknek örök időkre szóló otthont, hogy tanácsadói és elismerői vagy korholói legyenek mindenkori nemzedékeknek — azok érdeme szerint.

A vértanulelkek szívesen fogadják a hozzájuk közeledőt s a mi kérésünkre is halk szóval megszólaltak. Visszanézve a közelmúltba, belemélyedve a jelenbe és előretekintve a jövőbe, a földi gyarlóságtól megtisztult és vértanuvérrel szerzett jogon legilletékesebb itélettel hullajtották lelkünkre a kevés elismerést, több korholást és még több utmutatást a jövő küzdelmeire.

Magukról nem beszéltek a vértanuk. Helyettük a tett, az élet feláldozása ékebben szól a legragyogóbb szónál. Csupán röpke, jóleső mosolyt láttunk átsuhanni a bronzcsendőr koroly arcvonásain, jelezve ezzel azt, hogy kegyeletünk, kötelességünk tudatának e legkisebb jele — öröme van.

Örül, de nem magáért. Örül, mert látja és hiszi, hogy az áldozatkészség, mely ily emléket emelt, az áldozatok tágasabb határait, rögzősebb mezőit is bejárta már és tettenesen várja a jövő gondjait. A vértanuvérrel öntözött legnagyobb Áldozat szerényebb tud lenni az élők szerénységénél, nekünk kell hát elmondanunk róla azt, ami megilleti s nevében leírunk azt, ami az élőkre tartozik.

A régi szép Magyarhont nem a vesztett háború, hanem a tájékozatlanság, erőtlenség és szervezetlenség a belső ellenséggel szemben tépte szét. Ebben bűnös és hibás egyetemlegesen a nemzet s hogy bűnére, hibájára az utókor mentséget találjon, a vértanuk történetét fogja lapozni. Adjon hát a nemzet a vértanumagyaroknak, hogy dus lapok között keresheti az igazolást az utókor, de adjunk hát a mi csendőrök külön a mi csendőrvértanuinak, hogy minden más testület mártírjait meghaladó számban hoztak véráldozatot a csendőrbecsületért.

A hála azonban kevés, másra is köteleznek az aranybetűs nevek. Köteleznek arra, hogy hivatásunk teljesítésében, tetteinkben, viselkedésünkben, megcsön-

kitott Hazánk jobb sorsának munkálásában mi is áldozatokat hozunk.

Mert munkával terhelten, szükös anyagi viszonyok között is becsülettel, magyar szívvvel helytállani, az Isten, Haza és Becsület ellen duló háboruban tisztességgel küzdeni: ez is áldozat. Áldozat, mert annak sugja bennünk az a belső, soha nem nyugvó hang, amelyik mindenkor arra ösztökél, hogy a munka könnyebb végét s a földi élet kevésbé tisztességes, könnyebb vagy legalább is könnyedebb oldalát válasszuk. Ennek a hangnak a leküzdése az élők áldozata, azaz — kötelessége.

Vértanuinak a kötelesség jegyében meg kellett halniuk, míg nekünk az élet jutott. Igaz, annak minden bajával, gondjával, de minden örömeivel és gyönyörűségével is. Mert az élet mégis csak: Élet.

Ugy éljük, úgy használjuk ezt az életet, hogy a magunk, testületünk és Istnünk becsülete, dicsősége legyen megkoronázója ennek a szobornak, amelyik hallgatólag ajakkal, de mozdulatlanúságában és némaságában is megdöbbenő hittel, erővel és akarattal várja, követeli és számbaveszi tőlünk, hogyan sáfárkodunk azokkal a drága vércsöppekkel, amelyeket vértanuinak hagytak ránk, mint a kötelességtudás, becsület, vitézség és hűség soha el nem apadó forrásait. A vértanuk emlékéhez méltó becsülettel és kötelességtudással éljük az életet, különben vértanuvér tapad a lelkiismeretünkre, s az ilyen lelkiismeretnél szennyesebb emberi lélek nincs.

Bajtársunk, ki a szavak felett esetleg könnyen elsiklasz, ki a magad mindennapos kisebb-nagyobb gondjai és keserőségei mellett nem látod, nem akarod meglátni, hogy az igaz utról mily könnyen s mily gyakran letérsz, számolj önmagaddal, tudod-e mit tesz az: a huszonkilenc vértanu méltó utódának, csendőrnek, magyar csendőrnek lenni? Megérdemled-e ezt a nevet, amelyik elsősorban hivatott a lábbadozó nemzet fölötti örködésre? Teszed-e mindenkor hiven kötelességedet, küzdesz-e kellő erővel szenvedélyeid s emberi természeted minden gyarlósága ellen? Méltón kaptál-e otthont a magyar címerez csendőrlaktanyákban, ahol a nagy elődök világhírnevet, világbecsületet szerzett szelleme figyel minden léptedet? Kérdések, mikre az ítélet ma vagy holnap, de bekövetkezik!

Ne várd, míg mások ítéletét kell hallanod, légy ura s orvosa önmagadnak, mert ha a magad való vagy vélt fájdalma fontosabb neked közös sorsunk nehéz, de immár feltámadásba hajló utjainál, az ítélet nem lesz könyörletes, utad az egyedülvalóságba, a megtagadásba s végül a romlásba vezet.

Ezt mondta nekünk a bronzszobor s mi hisszük, valljuk és tudjuk is már minden szavának igazát. A vértanuk szobra a kötelesség emberének elismerést és szebb jövőt, de a hitványak és kényelmeskedőnek a bűnhődést s a megtagadás égő szégyenbélyegét hirdeti.

Szemelvények az új Kbtkv. tervezetéről.

Irta: Dr. CZIÁKY FERENC hadbíró őrnagy.

Bizonyára hallottak a *Csendőrségi Lapok* olvasói már arról, hogy évek óta folynak a munkálatok az arra hivatott körökben a tekintetben, miszerint a jelenleg érvényben levő katonai büntető törvénykönyvünk (Kbtkv.) helyett egy új készíttessék.

E munkálatok megindítását két körülmény tette szükségessé: az egyik az a tény, hogy a magyar hadsereg ebben a vonatkozásban is magyarrá és nemzetivé legyen. Mert hiszen — amint tudjuk — a ma alkalmazásban levő Kbtkv. egy 1855. évből származó császári patens. A mai Kbtkv. tehát nem a magyar jogéletben gyökeredzik, nem a magyar nemzeti jog talajából nőtt ki, hanem csak közvetett uton, úgy került összeköttetésbe a magyar törvénytárral, hogy részben utólagos megerősítést nyert a honvédelmünk szerveztét megalkotó magyar törvényekben és ezenkívül mint szokásjog a 70 éves joggyakorlat ténye által közvetett uton elismeréshez jutott.

E ponton különben érdekes jogtörténelmi megállapításra nyílik alkalmunk, ha a katonai büntetőjognak a magyar jogélethez való viszonyát megfigyeljük.

A honfoglalás idejében és azon túl 500 éven át a magyar katonai büntetőjog a magyar törvénytárból kapja szabályait és a magyar jogélet talajából nyeri életető erőit.

Attól az időtől fogva azonban, amikor Ausztriával — az uralkodóház révén — kapcsolatba kerültünk és a hadsereg legfőbb igazgatási szerve a Wienben székelő cs. és kir. legfelsőbb haditanács lett, a

katonai büntetőjog elszakadt a magyar jogélettől. Ettől fogva a magyar katona, a »császár katonája« felett olyan regulák alapján bíráskodtak, amiknek a magyar törvénytárhoz a legkevesebb közük sem volt.

Hogy ez az állapot csak türt helyzet volt és nem találkozott a magyarság nemzeti érzésével, mutatják azok a tények, hogy mihielyt a magyar állam-eszmére felesküdt katonaságunk volt: Rákóczi kurucai vagy 1848—49-es idők honvédjei, rögtön első feladatként tüzetett ki az új hadi regulák, a magyar Kbtkv. elkészítése.

Pedig hiszen tapasztalatból tudhatjuk, hogy az ilyen törvénykönyv alkotásához idő, nyugalom és megfontolás szükséges. Már pedig sem a kuruc, sem a 48-as honvéd hadseregnek nem volt ehhez sem bőséges ideje, sem nyugalma, sem hosszú megfontolási lehetősége mégis az 1707. év pünkösd havának közepén Ónodon összegyűlt magyar országgyűlés elé beterjeszteti Rákóczy fejedelem a »*Magyarországi confederalt nemes Statusok és Rendek részéről szabott hadi regulák, articulusok, edictumok és törvények*« címet viselő magyar Kbtkv.-et.

Ugyanigy az 1848-ik évben a honvédség megalakulása után nyomban intézkedik a magyar hadügyminisztérium a büntető és fenytőjog kidolgozása iránt. Először a Nemzetőrségi Tanács ad ki ilyen utasításokat, majd Rác Vilmos honvéd hadbíró százados összeállításában kiadják a magyar honvédségre alkalmazható hadi fenytő törvényeket.

Majtény és Világos után természetesen újból megszakadt a katonai büntetőjognak a magyar joggal való minden vonatkozása és előbbi visszakerült az osztrákjog uralma alá, a bécsi haditanácshoz.

Ezért áll előttünk a ma nálunk érvényben levő Kbtkv. külső jogi formájában császári patensként, tar-

A carabinieri főhadnagy.

Irta: KILIÁN ZOLTÁN.

I.

Palermóban álltam a Quattro Cantinál. Quattro Canti annyit jelent magyarul: négy sarok. A város két főutvonala keresztezi egymást itt, a keresztezés négy sarkán áll Szicília fővárosának ráérő népe és beszéget.

Valaki most ezt mondotta mögöttem:

— Jo nápot!

Magyar köszöntés volt, olaszos szövejtéssel. Megfordultam.

Di Cassará mosolygott rám, olasz királyi csendőrfőhadnagy, taorminai házigazdám fia, a legszebb olasz férfi. Így neveztem el még odafent Firenzében, ahol először találkoztam vele. Ott a csendőrtisztizti iskolának volt tanára akkoriban.

— Caro tenente! — kiáltottam fel örvendező meglepődéssel. — Te itt?

— Athelyeztek a palermoi legióba. Bisacquinoiban vagyok a tenenza parancsnoka.

Az olasz csendőr-legione megfelel a mir kerületünknek. A tenenza körülbelül a szárnyparancsnokságunkkal egyforma alosztály. Bisacquino pedig eldugott fészek Szicília közepén.

— Nagy dolgok készülnek! — karolt belém a főhadnagy. — Gyere, lesétálunk a Maquedán, elmondom. Most jövök a prefektustól...

Gondoltam mindjárt, mi lehet a csendőrök nagy dolga Sziciliában. Mi más, mint a maffióták összefogdosása. Ennek a harcnak vezére a palermoi prefektus.

— Nagy haditerv! — lelkesedett Di Cassará. — Miliáciát kapunk segítségül, vagy kétezzer embert összpontosítunk. Parlapiano-ról van szó, barátom.

Parlapiano láthatatlan és megfoghatatlan feje egy közép-szicíliai rablóbandának. Csendesbeszédü, ezt teszi magyarul a neve. Ő maga nem beszél, tettei azonban annál inkább.

— Ideje, hogy kézrekerítsétek!

— Meglesz! Hanem gondoltam valamit, te ugyanis céltalanul lógsz itt Palermóban, nem igaz? Jöjj, végy részt ebben a nagy hajításban.

— Ez lehetetlenség. Egy idegen állampolgár?! Hogy gondolhatsz ilyet?

— Szólok az ezredesemnek. Neki van érzéke minden furcsaság iránt, most helyezték át a somáliai gyarmati csendőrségtől ide.

Az ezredessel még aznap délelőtt találkoztunk, egy cukrászda terraszán cassátázott. Kitünő szicíliai fagyalt ez a cassata. A colonello pedig elragadó ember.

— Természetes, hogy velük jöhet, redattore. Fegyvert és lovat is adatok. Ha azonban lepuffantja Parlapiano vagy valamelyik embere, hát az az ön magánügye lesz.

Di Cassará megrázta fejét.

— Nem puffantja le, ezredes ur. Vigyázni fogok rá.

Az ezredes csak nevetett. A palermoi lányokat kezdte dicsérni.

II.

Dus leánderberekben álltam Di Cassará csendőreivel. Sziciliában vadon nő a leándler, egész kis erdőket alkot néha a folyóvölgyek körül. Rendes időben a folyóknak

talmilag sem más az, mint az 1852-ik évből származó osztrák Btkv.-nek a katonai viszonyokhoz idomított lemásolása.

A most szönyegen levő tervezet közjogi szempontból vissza akarja vinni a Kbtkv.-t a magyar jogélethez és a magyar törvénytárnak szerves részévé óhajtja beiktatni.

Ez okból a tervezet alapvető elvként kijelenti, hogy a katonai büntető biráskodás alá tartozó egyénekre (tehát a csendőrségre is) ezentúl a magyar polgári Btkv. rendelkezései alkalmazandók.

Ezzel azt a célt óhajtja a tervezet elérni, hogy a magyar állampolgárok — akár a polgári társadalomban élnek, akár pedig a katonai, illetve csendőrtársadalom: egyedei is — cselekményükért azonos szabályok szerint vonassanak felelősségre és azonos jogélethez tartozó körökben éljenek. Másrészt megfelel a tervezetnek ezen alapelve a német, francia és angolországi katonai viszonyoknak is.

Azonban nem feledkeznek meg a Tervezet arról a tényről sem, hogy a katonai és a csendőri szervezet egészen más alapelvekre van felépítve, mint a polgári társadalom, egészen más életviszonyok között élünk mi, mint a polgáriak és a mi társadalmunkban más a jogok és a kötelezettségek egyensúlyozási aránya, mint a polgári társadalomban.

Ez okból a Tervezet felépítése több tekintetben mégis lényegesen eltér a polgári Btkv.-től.

I.

Amíg a Tervezetnek az általános rendelkezéseket tartalmazó része egyrészt kimondja, hogy a katonai büntettek és vétségek eseteiben is az 1878:V. t. c. (Btkv.) általános rendelkezéseit — és az ezt módosító rendelkezéseket — kell alkalmazni, addig megjelöli azokat a szabályokat, amik a katonai büntető bírás-

kodás alá tartozó, egyénekre nézve ezen általános rendelkezéstől eltérőként jelentkeznek.

A II-ik részben a katonai büntettek és vétségek nemeiről és azok büntetéséről rendelkezik.

Erre a II-ik részre azért van szükség, mert ezek olyan büntetendő cselekmények törvényes fogalmi körét írják körül, amik a katonai (csendőri) szolgálat sajátos természetéből fakadnak, a polgári társadalom egyénei előtt ismeretlenek és így a polgári Btkv. ezen viszonyokra nem tartalmaz rendelkezést.

Felvetődhetik ugyan az a kérdés: vajjon a ma alkalmazásban levő katonai Btkv.-nek azon rendelkezéseit, amik a katonai büncselekményeket kirülik, nem-e lehetne egyszerűen átvenni és a polgári Btkv. kiegészítésül meghagyni?

Ennek a fent felhozott magyar nemzeti szemponton kívül ellentmond az a tény is, hogy a Kbtkv. kiadása óta 70 év múlt el és azóta a katonai viszonyok is lényeges átalakuláson mentek keresztül, miért is a Kbtkv. sok tételes jogszabálya elavult és a mai viszonyokra többé kielégítően nem alkalmazható.

Végül a Tervezethez — mintegy III. rész gyanánt — »vegyes rendelkezések« elnevezés alatt egy külön részt óhajtának hozzáfűzni. Ebben különleges elbírálás alá vonatnak majd egyes közönséges büncselekmények, ha azt katonai (csendőri) egyén követte el, vagy ha a közönséges büncselekmény a katonai érdeket közelebbről érinti.

Végül ebbe a fejezet körébe fog értelemszerűleg tartozni a magyar nemzet védelmére hivatott intézmények elleni büncselekmények csoportja is.

Ezen III. rész még Tervezet formájában sem kész; még csak az előkészítés stádiumában van.

Ez tehát az a keret, amiben a leendő Kbtkv.-ünk ma még »Tervezet« formájában előttünk áll. Ezen

csak a medrük van meg, vizük nincs. Ezeket a medreket utaknak használja a nép. A mellettem álló maresciallo a maffia dolgait magyarázta nagy avatottsággal. Szakállas, hatalmas ember volt ez a maresciallo, teendői ugyanazok, mint nálunk az őrsparancsnokok. Személy szerint ismert számos maffiótát, itt született köztük. Háromszor már megüzenték neki, hogy kérje áthelyezését sürgősen Felső-Olaszországba.

Beszélt-beszélt a maresciallo, én azonban Celina Di Cassarára gondoltam, a főhadnagy házára, aki vár rám a taorminai műkereskedés kedves szobáiban s bár szeme a fehérfejű gyönyörű Etnát nézi, magyar város ismeretlen utcáit látja mégis, melyeken egykor velem fog járni...

Parancs jött, indultunk. Nagy területet fogott be körkörösén a hajtás; völgyeken, hegyeken át csak mentünk a csendes tájon. Madárdal nincs itt, az emberek megették az énekes madarakat. Könnyű karabélyukkal vígan hatoltak árkon-bokron át a csendőrök. Az északi félvet velünk szemben a milicisták adták.

Lövés dördült, egy csendőr a vállához kapott. Most szaporán pattogtak a fegyverek, egy márgaomladék felől emberek rohantak ránk és élénk tüzelésünk ellenére is futottak csak felénk árkok, cserjések védelme alatt.

Négy-öt fekete alak áttörte vonalunkat. Megfordultam, a maresciallo is. Fürge kis fekete emberke bukdácsolt elől a sárgásbarna talajon.

— Parlapiano! — kiáltott fel egy csendőr s utána kiáltotta ezt a nevet a maresciallo is.

Kiváncsian vártam, mi lesz. A csendőrök azonban nyugodtan haladtak előre. Megálltam.

— Maresciallo, a vezér kiört!

— Avanti, signor! A második vonal majd elfogja.

— Engem azonban nagyon érdekel ez a Parlapiano. Utána megyek.

A maresciallo vállat vont.

— A saját felelősségére, signor.

— Igen-igen — feleltem és mentem visszafelé.

Parlapianonak azonban már nyoma sem volt.

Izgatottan vizsgálódtam. Vajjon ki tud-e törni ez a legendás maffióta a második vonalon is? Hogy lehetett bátorsága nekifutni az erős carabinieri-vonalnak?

Leándervirágok cirógatták az arcom. Celina jutott az eszembe megint.

Ekkor, egészen hirtelen egy nő termett mellettem, sárga-arcu, nyütt testű szicíliai nő.

— Nem látta Parlapiano? — fordultam hozzá az első meglepetés után.

Elmosolyodott.

— Ön idegen, hát mit akar tőle? Emlékezzék csak vissza, Parlapiano nem bántotta önt Vicari mellett az autóban.

Meglepődtem nagyon. Egy hónappal ezelőtt egy angol család autóján csakugyan megállítottak bennünket maffióták. Pénzünket követelték. Amint azonban észrevették, hogy idegenek vagyunk, sűrű bocsánatkéréssel eleresztettek bennünket. Honnan tudja ezt ez a nő?

Mintha megértette volna csodálkozásomat.

— Parlapiano beszélte el tudniillik... Látja, az idegeneket sohasem bántja Sziciliában senki.

— Viszont az idegenek sem bántanak senkit.

Nem felelt többé a nő. Ment tovább az útján. Kisvártatva azonban visszaszólt:

— Vigyázzon a biascquinoi tenentére, mert még ma meghal.

kereten belül a következő elvek nyerne gyakorlati megvalósulást.

Az első elv a tervezet II-ik részének körében valósul meg, vagyis a katonai bűncselekményeknek alkalmazhatósági körére vonatkozik.

Ez a mai tényleges és jogi helyzettel szemben lényeges elvi eltérést tár elénk. Ezen eltérés az alkalmazhatósági kör legtökéletesebb kiterjesztésében nyilvánult meg.

A mai Kbtkv. 142. §-a és a kihirdetési nyílt parancs III-ik cikke leszögezi azon elvet, miként katonai büntetést és vétséget csakis azon katonai egyének követhetnek el, akik a hadicikkekre ünnepélyesen tett esküjükkel a különös katonai szolgálati vagy állaskötelességek teljesítését fogadták. Ide tartoznak a csendőr csapattisztek és a csendőrség legénységi állományu egyénéi is. Ezzel szemben a csapat, illetve harcászati állományhoz nem tartozó többi állománycsoport egyénéi katonai bűncselekményeknek alanyai nem lehetnek. A ma fennálló jogi helyzet szerint például a szolgálati parancs teljesítésének megtagadása, ha azt egy harcászati állományu tiszt követi el, függelék-sértés-ként, ha azt például egy hadbiztos követte volna el, a sokkal enyhébb elbírálásu: közhivatal vagy szolgálat kötelességei elleni vétséget képes.

Még feltűnőbb ez a mai helyzet a következő példa megvilágításában: Tegyük fel az esetet, hogy egy gazdasági hivatal főnöke és az ott beosztott gazdasági tiszthelyettes önkényűleg és azzal a szándékkal, hogy magukat a szolgálat kötelessége alól mindenkorra kivonják, elszakított területre távoznak. Ezen cselekmény a gazdasági tisztnak a Kbtkv. 595. §-a szerinti közhivatal vagy szolgálat kötelességei elleni vétségként, míg a gazdasági altisztre nézve a Kbtkv. 183. §-a szerinti szökés büntettként lesz elbírálva.

Megdermedtem az asszony szavára. Caro tenente. Ezek a maffióták nem tréfálnak. Igaz, hogy a carabinieriék sem velük...

Celina bátyjának azonban nem szabad meghalni.

III.

— Hol van Di Cassará? — kérdeztem egy századost, akit végre elértem.

— Erősen jobbra, radattore. Miért?

Nem értem rá felelni.

Sokáig tartott, míg rátaláltam. Megöleltem és elmondottam neki a hallottakat.

Belesápadt és maga elé bámulni merőn.

— Gemma Zappalá volt, Parlapiano kéme és mindenese.

Nekem, az idegennek, most nem Parlapiano elfogatása volt többé a fontos, hanem a főhadnagynom megmentése.

— Hogyan vigyázzak rád, tenente? Nem vonulhatnánk vissza az én rosszullétem ürügye alatt?

Szemrehányó és igen elutasító tekintetet kaptam. Megérdemelt lecke volt; elhatározta: utána, hogy szívvel-vérrel megvédem, itt maradok mellette végig.

Gyűltek az elfogott és az elesett banditák. Az elfogottakat hoztuk magunkkal.

Igazat mondott-e Gemma Zappalá?

A főhadnagy elsápadása elmúlt az első pillanattal. Nem védte magát különösebben azóta, de az ilyenkor szokásos óvatosságot azért nem mulasztotta el.

A második vonaltól jelentősésvas jött: elfogták Parlapianot.

Fellélegzett örömeiben az egész carabinieri-vonal.

Ezen a visszas helyzetén akar a Tervezet segíteni akkor, amikor az állománycsoportok közt levő szétválasztó különbséget kiküszöböli és kimondja, hogy katonai bűncselekmények alanyai minden állománycsoportba tartozó katonai állományu egyének lehetnek. Ez nem jelenti egyben a szolgálati kötelemek megváltozását, csak azt, hogy szolgálati ügykörében minden katonai egyén azonos elvi alapon álló szabályzat szerint tartozik felelősséggel. A tervezet ebben a kérdésben csak kiegészíti azt az elvet, amit az 1912. évi LXIII. t. c. 14. §-a lefektetett és amely jogszabály elsőnek törte át a Kbtkv. fent említett 142. §-ában lefektetett alapelvet.

A további lényeges változást a tervezet büntetési rendszerében találhatjuk.

A mai Kbtkv. büntetési rendszere nehezen áttekinthető s körülményes.

Ismer: büntetési főnemeket vagy »főbüntetéseket«. Ezek közül a börtön és a fogság büntetési nemnél két fokot is állít fel és különböztet meg: a »börtönt« és a »súlyos börtönt«, illetve első fokú fogságot, amit minden jelző nélkül »fogság«-nak jelez és másodfokú fogságbüntetést, amit »szigorú fogságnak« nevez.

A büntetési főnemek között ezt a büntetési nemet, aminek a rendeltetése az, hogy a katonai társadalom rendje ellen súlyosan vétett egyént a hadsereg (csendőrség) kötelékéből eltávolítsa, háromféleképpen írja körül: mint tisztségtől való megfosztást, mint elbocsátást, végül mint lefokozást és kisebb zsoldosztályba helyezést. A rangvesztés e különféle fajtáinak mindegyikéhez más és más jogi következményeket fűz. A »lefokozás« büntetési nemnek ismét két alakja van: az egyik újbóli előléptetésre képtelenséggel jár együtt, míg az enyhébb alakja ezen súlyos következményekkel összekötve nincs.

A csodálatos Celina Di Cassarára gondoltam. Fenséges volt ez a leány, mint az Etna; illatos, mint a bágyadó narancsvirág...

Megszoritottam a főhadnagy karját.

Rám nevetett.

— Ne félts!

Gemma Zappalá sárga arcát láttam most felvigyorogni. Odalöttem.

Csak egy embermagas agyagha'om volt.

Di Cassará szivből kacagott.

Vad és szörnyen fárasztó csendőrmunka jött ezután. Valami játékos kedvű örvényes földrengés egyszer feltúrta-kavarta ezt a terepet, lihengtünk bele s a nap tüze ellen nem leltünk menedéket. Csodálatos a csendőrök, hogyan bírják a begombolt fekete posztózubonyt a testükön. Mi az oka annak, hogy Európa legmelegebb országaiban annyira szeretik a fekete színt? Miért jár a legtöbb szicíliai ember mindig fekete ruhában?

Tulnan a feketeingesek jöttek. Ziháltak ők is és boldogan hallották, hogy kézrekerült Parlapiano. Csak a csendőrdicsőséget sajnálták tőlünk, Parlapiano megszerezhetné volna nekik azt az örömet, hogy a fasiszta-vonalon tör keresztül. Fogtak el azért ők is maffiótát eleget.

Mire egybegyűltünk valamennyien Vicariban, a célul kitűzött helységben vagy száztíz elfogott embert tartottunk már őrizet alatt. A prefektus örömmel nézett végig a zsiros, piszkos fekete zakkos kis seregen. Inkább hitvány testüek voltak ezek a maffióták, semmint délceg, magas emberek; az az apró, negroid-berber-olasz keverék, melyet Nápolytól délre oly sűrűn lát az ember.

De még ezen túlmenve azt is kimondja, hogy ezen rangvesztési nemek nemcsak önálló (fő) büntetéseként, hanem más büntetésnek (halál, börtön) *következményei* gyanánt is kimondhatók, sőt az elbocsátás és »lefokozás« még a (fogság) büntetés súlyosbitásaként is alkalmazható.

Ha továbbá figyelembe vesszük azt is, hogy a mai Kbtvk. még külön *törvényes következményeket* is állít fel, amik a büntett vagy vétség miatti elítéltetés törvényes folyományaként állanak be:

Ha végül látjuk azt, hogy a Kbtvk. a szabadságvesztés büntetésnemeknek (börtön és fogság) tartamát törvényesen előirt *súlyosbitásokkal* megrövidíttetni rendeli, előttünk áll a Kbtvk.-ünknek szerte ágazó, nehézkes rendszere a maga teljességében.

A Tervezet a polgári Btkv. büntetési rendszerét veszi át a katonai szolgálati viszonyok szükségelte változtatásokkal.

Megkülönböztet:

I. főbüntetéseket,

II. mellékbüntetéseket és

III. főbüntetések súlyosbitásait.

A *főbüntetések* között a következőket sorolja fel:

1. halálbüntetés,

2. szabadságvesztés büntetés,

3. pénzbüntetés és

4. testi fenytési büntetés.

A *halálbüntetés* végrehajtási módjai közt a kötéllel és agyonlövással végrehajtandó halálbüntetéseket ismeri. E tekintetben tehát eltér a polgári Btkv. rendszerétől, mert utóbbi szerint a halálbüntetés csak kötél által hajtható végre. A tervezet akkor, amikor kötéllel és golyóval is végrehajtható halálbüntetést ismer, egyrészt megfelel a Kbtvk. mai rendszerének, másrészt megtartja a jogfolytonosságot a katonai bün-

tetőjog évszázados azon törvényes gyakorlata mellett, hogy az agyonlövés általi halál — mint katonához méltóbb — általában, míg a kötél általi halál az aljas indokból elkövetett közönséges büncselekmények tetteseire szabott ki. E ponton szólnunk kell a tervezetnek jogtörténelmi alapon felépült azon rendelkezéséről is, mikép kötéllel végrehajtandó halálbüntetésre ítélet esetén a honvédségből (csendőrségből) való kicsepást is ki kell mondani.

A *szabadságvesztési büntetések* kategóriájában: 1. fegyház, 2. börtön, 3. fogház (államfogház) és 4. elzárási nemeket sorol fel.

E büntetési nemek teljesen megfelelnek a polgári Btkv. mai büntetési rendszerének. Az államfogháznak a tulajdonképeni katonai viszonylatban gyakorlati jelentősége nincs és a végrehajtási eljárás során a fogságbüntetéssel azonos elbírálás alá kerülne. Talán éppen ez okból a Tervezet csak a 16. §-ában, egy ízben mellékesen tesz említést ezen büntetési nemről, más helyt mindenütt »fogház«-ról beszél.

A pénzbüntetés a mai Kbtvk. szerint legénységi állományu egyénekre sohasem alkalmazható. Ezen elvet azonban már az 1921. XLIX. t. c. áttörte. A tervezet azáltal, hogy a büntetési nem alkalmazásához a fenthez hasonló korlátozást nem fűz, lehetővé teszi, hogy ezen büntetési nem minden katonai (csendőr) egyénnel szemben alkalmazásba jöhessen.

A főbüntetési nemek közt bővebb megbeszélést érdemel a botbüntetés, amely első tekintetre úgy hat, mint a katonai büntetőjog történelmében mély gyökerekkel bíró testi fenytő büntetésnek egyik modernizált alakja.

A boldog béke éveiben a világháboru kitörése előtt a büntetőjogászok tulnyomó többsége a leghatározottabban állást foglalt a testi fenytő büntetésnemek-

— Afrika felnyulása Európába — gondoltam magamban. — A szennyesehófaj emberei...

Csak olykor magasodott ki közülük egy-egy férfi, szaracénokra vagy normannokra emlékeztetően.

— Nincs a Földnek még egy ilyen helye, ahol annyi emberfajta keveredett — mondta az egyik csendőrtiszt némi mentegetőzéssel, mikor arcomon észrevette az önkénytelen megvetést.

Ráhagytam. Az északi olasz mindig nehezen vállalja a faji közösséget a délivel, de azért ahol csak lehet, mentegeti.

Di Cassarát vigyáztam közben. A főhadnagy élénken tevékenykedett a foglyok összeírása körül, köztük járt egyre és aggódva vártam, hirtelen nem tesznek-e ellene valamit. Gemma Zappalá kijelentése mikor válik valóra?

Tisztek és csendőrök, milicisták mind tudták már a bisacquinoi tenente életéről szóló maffiahatározatot, mind lehetőleg köréje igyekeztek, hogy megvédjék hirtelen támadás ellen, viszont meg voltak győződve azért valamennyien arról, hogy Di Cassarát főhadnagy nehezen éli túl az éjfélt. A maffia nem tréfál és erély ide, erély oda, az emberek elpusztítására még mindig elég titokzatos ereje van.

A parancsnokló ezredes csakhamar magához rendelte.

— Maradj mellettem, fiam! A foglyokat majd Ferranini százados veszi jegyzékbe s valamennyien lemegyünk velük Roccapalumbáig, onnan vonaton szállítjuk be őket Terminibe.

Di Cassarát restelkedett, hogy ennyire féltik.

— Ezredes ur, előbb vagy utóbb ugyanis...

— Inkább utóbb, Ruggiero — intette le az ezredes. — Nem akarom, hogy a meglevő három halottunkhoz téged tegyenek negyediknek.

Elindultunk Roccapalumbába. Alig hagytuk el azonban Vicarit, jelentést kaptunk, hogy Parlapiano Spairani százados különítményétől megszökött.

A prefetto toporzékolt. Az ezredes szintén. Spairanit azonnal felfüggeszti. A vétkes csendőröket lecsukhatja. Kezdődhetik a hajsza előlről.

Nemsokára második jelentést is kaptunk. Gemma Zappalá szöktette meg Parlapianot kilenc fegyveres asszonnyal. Három asszonyt agyonlöttek a csendőrök.

Gemma Zappalá, az igénytelen, csúnya kis sárga nő. Hihettem-e, mikor ott állt fakó megjelenésében a leánder bokrok között? Nem is olyan szennyes bátorságu ez a faj...

Titokban csodáltam Gemma Zappalát és örültem neki, hogy Parlapiano megszabadítása körül kellett foglalatoskodnia. Legalább Ruggierora, az én tenentémre nem jut ideje. Honnan szedhetett azonban össze ilyen hirtelen a két csendőrvonal között az az asszony kilenc fegyveres, mindenre elszánt nőt?

Nem kérdeztem meg vendéglálóimat, láttam rajtuk, hogy amugyis tulontul foglalkoztatja őket ez az előttük is megfoghatatlan szökés.

Langyos szép éjszaka volt. A vonat megállás nélkül futott velünk Termini-Immeresebe. Aladtuk az egész maffiaszállítmányt. Palermo nincs már messzire onnan, reggelre hazaértünk.

Körülöleltük a főhadnagyot.

— Ruggiero, élsz!

A főhadnagy velünk örvendezett. Borus volt azonban az örvendezése, tudta jól, mi az a bisacquinoi tenenza s tisztában volt afelől, mi van a maffiánál a rovásán.

kel szemben és a büntetett emberi méltósága nevében tiltakoztak ilyen büntetésnek behozatala ellen; sőt odáig mentek modernizáló törekvéseikben, hogy a halálbüntetés eltörlését is követelték.

A világháború tapasztalatai és az annak nyomán támadt nagyfokú erkölcsi romlás azonban arra készítette úgy a büntetőjogászokat, mint az egyes államok gyakorlati érzékű törvényhozóit, mikép e felfogásokat revízió alá véve, régi álláspontjukat feladják.

Ennek a megváltozott álláspontnak gyakorlati folyományát kell látnunk abban a tényben, hogy a művelt nyugati és amerikai államokban is egymásután vezettek be a botbüntetéseket, mert a tapasztalat szükségessé tette olyan büntetési nem alkalmazását, mely a vele járó testi fájdalomnál és erkölcsi megszégyenítő érzésénél fogva a társadalomnak olyan egyéneire is visszatartólag hat, akik a szabadságvesztés büntetéseiben magukban semmi megszégyenítőt nem láttak.

Ha a világháborús múltunk eseményeit ebben a vonatkozásban a magyar hazafi szemüvegén keresztül nézzük, különösen szomorú tapasztalatokat gyűjthetünk.

Láthatjuk azt, hogy míg az állampolgárok tekintélyes része életét, egészségét, családi életének melegét és egész existenciáját adta áldozatul a haza iránti kötelességének, addig a lakosságnak egy kis töredéke minden alkalmat felhasznált arra, mikép magát katonai szolgálati kötelezettsége alól kivonja. Ezekből rekrutálódtak a katonaszökevények, az öncsonkitók és a szellemi lázítók, akik az erkölcsi mértelyt ragadós nyavalyaként magukkal hurcolva fertőzték környezetüket és ásták alá a mögöttes országrész, az anyaország erkölcsi és fizikai ellentálló képességét.

Ebből a környezetből nőtt ki a forradalom. Ennek lett a folyománya a háború elvesztése, ami Trianonhoz és mai gyászunkhoz vezetett.

Csendőr volt azonban, nagyszerű ember, még aznap reggel Bisacquino-ba utazott.

IV.

Éltem vig szicíliai életemet. A Lipari-szigeteken jártam, onnan hozott vissza Milazzoba a hajó. Megelevenedett, tiszta festmény ez a Milazzo, kerete nincs, így azonban még képszerűbb talán. Fölötte szétnézni a hegyfokról: a tenger tüzét, az ég szelidségét, az élet jóságát jelenti. Értjük, hogy kékszemű normannok miért nem tudtak tőle soha többé szabadulni.

Most börtön a milazzoi normann castello, előtte találkoztam másodszor életemben Gemma Zappalával.

Nem tudom, mi lett, megemeltém előtte kalapomat.

Nézett rám hallgatagon.

— Asszonyom — szoltam hozzá — nem tagadhatom meg csodálatomat... Engedje azonban megkérdenem, tisztességesen, titokzatosság nélkül...

— Ne beszéljen tovább! — kiáltott rám haragosan. — Egyszer már megmondtam, hogy ebbe ne avatkozzon bele. Az idegennek titokzatosság nélkül mutatkozik Szicília.

Vállat vontam.

— Hogy van Parlapiano?

— Hogy van a bisacquinoi carabinieri-főhadnagy?

— Él! — vágtam oda fölénytel.

Furcsa bosszút éreztem. Mennyi aggodalmat, mennyi szorongást okozott ez a sárgarcu nő akkor.

Kicsit elmosolyodott.

— Él... — ismételte szavamat. *

Ezzel a járvánnyal szemben a katonai igazságszolgáltatás a kellő törvényes védelmi eszközökkel nem volt felszerelve.

A rögtönítelő eljárás a törvényes előfeltételek szigorú betartása mellett a szükségelt eredménnyel csak a legritkább esetben járt és kivételben is elég nehézkesnek, sokszor betarthatatlannak bizonyult. Mert vagy az előkészítéshez előirt 48 óra bizonyult kevésnek vagy a halálbüntetés kimondásához szükséges egyhangúság nem volt az 5 tagból álló ítélőbiróságnál elérhető.

Maradt tehát a szabadságvesztés büntetés, mint a fegyelem fentartásának jóformán egyetlen eszköze. Ez azonban nemhogy elrettentőleg, visszatartólag hatott volna, hanem ellenkezőleg, kívánatos színben tünt fel azok előtt az egyének előtt, akik a haza fogalmának és az állampolgári kötelességnek átérzéséhez szükséges erkölcsi érzülettel nem rendelkeztek. Igen sokan éppen azért követtek el a háború alatt, mint katonák bűncselekményeket, hogy szabadságvesztés büntetésre ítéltetvén, a harctér helyett a katonai fogházba kerülhessenek és így magukat az életveszélyekkel egybekötve volt harctéri szolgálat teljesítése alól kivonhassák.

Az ilyen egyének száma a háború vége felé gombamódra szaporodott és lehetlenné tette azt, hogy csendőrségünk és államrendőrségünk a közbiztonság fentartását célzó feladatát tökéletesen elláthassa, aminek végső kifejlésében a forradalom, vagyis az állam és társadalom törvényes rendjének felfordulása lett a vége.

Mondhatnak tehát bármit az elmélet emberei, a gyakorlati élet arra tanít, hogy rendkívüli időkben szükség van gyorsanható és érzékeny büntetési nemre, amitől azt várhatjuk, hogy már maga a létezési és alkalmazhatási lehetősége is visszatartólag, alkalmazása pedig elrettentőleg hasson.

— Magát nem fogták el a carabinieriék, Gemma Zappalá? Elnézett a messzi Lipari-szigetekre.

— Engem?!... Tudja, miért él még a bisacquinoi tenente?

— Miért?

— Menjen el Taorminába és mondja meg az édesanyjának: olyan szép a fia, hogy nincs szívem megöletni.

Már elindult ebben a szempillantásban ez a különös asszony, mint valamikor a leánderbokrok útján.

Most is visszafordult azonban. Ezt az egyetlen szót mondta:

— Szép!

V.

Sokáig álltam ott Milazzo castellojánál.

Amit hasztalanul kerestem eddig Siracusa, Akragas, Taormina s a többi hely híres romjai között, megtaláltam most elevenen: a görög lelket.

Már nem volt többé Afrika sötét népeitől szennyezett faj sárga korcs nője Gemma Zappalá.

Hellén volt. Pindaros, Aiskhylos, Empedokles és Archimedes züllött, de az östüzet őrző ivadéka.

Szerette az ellenségét, mert szép.

Amikor elmondtam ezt barátomnak, Ruggiero Di Cassarà carabinieri-főhadnagynak, lelkesen megölelt:

— Hát nem érdekes, nem mélységes ez a mi Sziciliánk?! Nem romantikus dolog itt szolgálni?

A budapesti csendőrlaktanyában május 10-én leleplezett vértanu-emlékmű.

Képek a csendőrvértanuk emlékművének leleplezéséről: A Kormányzó Úr Ófőméltósága képviselőjében megjelent Ludvig György gyalogsági tábornok fogadása.

Ezek a megfontolások hozták be törvénytárunkba az 1920:XXVI. t. c.-ben a botbüntetést; mert szükség volt erre a gyorsan ható büntetési nemre a tömegesen fellépő árdrágítási esetekkel szemben, amik a társadalom rendjét: a fogyasztó közönség megélhetését veszélyeztették.

Már most — ha a polgári társadalom védelme céljából szükségesnek bizonyult e büntetési nem — mennyivel inkább indokolt az a katonai társadalomban olyan esetekben, amikor a katonaság és csendőrség intézményeinek kezébe van letéve az ország sorsa, becsülete, biztonsága és élete.

A testi fenyegető büntetési nemek, helyesebben a fizikai büntetések a katonai igazságszolgáltatásban ma is fennállanak, mert hiszen e börtön és fogságbüntetésnek súlyosbításai börtön és kényszerhelyekkel — amiket a Kbtkv. lehetővé tesz — végeredményében az elítélt testi épségét érintő fizikai büntetési nemek.

Igy hát a botbüntetésnek a »Tervezetbe« beillesztése egyrészt a mai állapotnak megfelel, másrészt pedig szükségessé jelentkezik.

A botbüntetés, bár főbüntetési nem, különleges büntetésként vehető alkalmazásba. A Tervezet 58. §. 2. bekezdésében ugyanis az olvasható, hogy az csak rendkívüli (háborus) viszonyok közt katonai kötelességre vagy a hadrakelt sereg kíséretéhez tartozó vádlottakkal szemben alkalmazható, csakis a rögtönítélő bíróság a rögtönítélő eljárás során mondhatja ki oly cselekmények miatt, amire a törvény a rendes eljárás

keretén belül 10 évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetést ír elő.

További feltétele e büntetési nem esetenkénti alkalmazásának az, hogy ennek a megtorlásnak az adott esetben a fegyelmi érdekek szempontjából kielégítőnek kell mutatkoznia.

Tisztekkel és hasonállásuakkal szemben azonban e büntetési nem még akkor sem alkalmazható, ha egyébként az ítéletben a lefokozás is kimondatott volna.

A fentiekből kitünőleg tehát e büntetési nem alkalmazása az egyes esetekben az ítélet meghozatalára jogosult haditörvényszék discretionarius jogkörébe fog tartozni; vagyis a tervezet e büntetési nem alkalmazását nem kötelezőleg írja elő, hanem az ítéelő bíróság belátására bizza.

A végrehajtás tekintetében azt írja elő a tervezet, hogy a botbüntések száma: 25 és 60 közt mozoghat és hogy végrehajtását félbe kell szakítani az esetben, ha az elítélt életét veszélyeztetné.

Végül e büntetési nem a humanitárius szempontokat is kielégíti annyiban, hogy alkalmazása esetén a halálbüntetés helyébe lépve, az elítéltre nézve is előnyösnek mutatkozik.

Tervezetünk büntetési rendszerében két további érdekes intézkedéssel találkozunk: az egyik a *biróilag kiszabott büntetés felfüggesztése*; a másik a *büntetésüket töltő elítéltek feltételes szabadságra bocsátása*.

Képek a csendőrvértanuk emlékművének leleplezéséről: Száhlender Béla altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője ünnepi beszédét mondja.

Az igazságszolgáltatás természetéről általában két csoportba osztható az emberek véleménye.

Az egyik csoport úgy tekinti a büntetőbiróság feladatát, mint amelynek az a kizárólagos hivatása, hogy büntető ítéleteket szabjon ki és ilymódon a büntetések kiszabása révén elrettentse a bűn elkövetésétől azokat, akiknek a fejében a bűnözés gondolata már felébredt és a megvalósítás felé érlelődik.

Ha ennek a csoportnak a szemüvegén át nézzük a birói működést, úgy az egy szív, érzés, lélek nélküli rideg gépnek tűnik fel, amelyik ítéleteket gyárt, büntetéseket szab ki és gondolkodás nélkül szolgálja a törvény rideg betűit. Vagyis az ilyen birói működés a törvény rendelkezéseinek rabszolgai alkalmazásában merülne ki.

Az emberek másik csoportja a bíróság tagjaiban meglátja az érző, gondolkozó embert; a husból és vérből való embert, aki a büneset mögött megkeresi és megtalálja az életnek egy fájó megnyilatkozását, vagyis az anyagi igazság kezelésének eszményi törekvését.

Az utóbbi csoportba tartozók tudják és hiszik azt, hogy nem minden bűnös egyforma, sőt minden egyes ember más-más lelkiiséget hord magában és így a bűnöző egyéneken átnézve annyiféle a büneset, ahányféle bajba és bűnbe jutott ember van a világon.

Az első csoport nézőpontjából megítélve a dolgot, azt a választ kapjuk, hogy az igazságszolgáltatásban általában véve, a katonai igazságszolgáltatásban pedig különösképen célt tévesztett és az államhatalom bűn-

tető érdekével összeegyeztethetetlen a feltételes elítélés, helyesebben mondván a büntetés végrehajtás felfüggesztésének intézménye. Féltik ez intézménytől a jogrend: a katonai fegyelem fentartásának érdekét, mert attól tartanak, hogy arra alkalmas ez a — szerintük — túlzottan humánus intézkedés, mikép az igazságszolgáltatás komolyságába vetett hitet meglátsza.

A másik — nevezzük modernnek — felfogás szerint az élet sokszor produkál olyan eseteket, amikor egy olyan ember követ el az állam törvényei szerint büntetendő cselekményt, akinek lelkét egyébként a törvénytisztelet, más jogának megbecsülése jellemzi és egész egyénisége szigorú erkölcsi alapokon nyugszik. Az ilyen egyénnel szemben elhibázott intézkedés lenne a büntetés kiszabásánál az elrettentés rideg álláspontjára helyezkedni és őket a megbélyegzett ember szegényfoltjával kiközösíteni a büntetlen polgárok csoportjából. Az ilyen egyénnel szemben helyesebb, ha az államhatalom a megbocsátás álláspontjára helyezkedik: ezt a célt szolgálja a büntetés felfüggesztése, amit másszóval feltételes elítélésnek is szoktak nevezni.

A feltételes elítélés intézménye a kulturált államok büntetőjogában ismert, bevett és meghonosodott intézmény, kétféle formában szokott előfordulni: az egyik az angol-amerikai forma, a másik a francia-belga rendszer.

Az előbbi sokkal humánusabb, mint az utóbbi. Az angol-amerikai büntetőjog területén a bűn-

tettes előéletét, életviszonyait, családi körülményeit és egész egyéniségét kivizsgálják a mi patronázs intézményünkhöz hasonlóan ugynevezett felügyelő tisztviselők és erről jelentést tesznek annak a bíróságnak, amelyik az illető egyén bűnügyének elbírálására hivatott. Ha a bíró az eset összes körülményeiből azt a meggyőződést nyeri, mikép a büntettes jövő erkölcsi életfejlődése szempontjából helyesebb az ítélethozatal mellőzése, az esetben megelégszik azzal, hogy a büntetést bizonyos időre felügyelet alá helyezi és ha ezen idő alatt magát kifogástalanul viseli, úgy az ítélethozatalt teljesen mellőzi.

A francia-belga rendszer szerint a bíróság a büntettes bűnösségét ítéletileg megállapítja, sőt a bűnösséggel arányosnak talált büntetést is kiszabja. Azonban ennél tovább nem megy, vagyis megelégszik ezzel az erkölcsi büntetéssel is, anélkül, hogy a büntetés végrehajtását fizikai és materiális értelemben elrendelné, a kiszabott büntetést bizonyos próbaidőre felfüggeszti, azzal a hozzáfűzéssel, hogy a próbaidő sikeres eltelté után a büntetés többé végre nem hajtható.

A katonai igazságszolgáltatások keretén belül ez az utóbbi rendszer érvényesül Svájcban és Franciaországban.

A magyar büntető jogszolgáltatásban a polgári bíróságnál két évtizede van életben a feltételes elítélés francia-belga rendszere, míg most a Kbtvk.-ünk tervezete azt a magyar katonai büntetőbiráskodás keretébe is bele akarja illeszteni.

A javaslat az alábbi elvi alapokon van fölépitve:

Csakis a fogház-, elzárás- és pénzbüntetés függeszthető fel. Az első két szabadságvesztés büntetés csakis abban az esetben, ha annak a bíróság által kiszabott tartama az egy hónapot meg nem haladja. E felfüggesztést a Tervezet a bíróság belátására bizza, oly módon, hogy általánosságban két előfeltételt ír elő: először a katonai fegyelmi szempontokat, mint tárgyi és másodsor a büntettes egyéniségét, mint erkölcsi előfeltételt. Vagyis ha a bíróság úgy találja, hogy katonai fegyelmi szempontok nem kívánják meg feltétlenül a kiszabott büntetés végrehajtását, másrészt azonban az elítélt jövőbeli erkölcsi fejlődése a kiszabott büntetés felfüggesztését tenné szükségessé, úgy az egy hónapot meg nem haladó tartamban kiszabott fogház- és elzárásbüntetés, valamint a pénzbüntetés felfüggeszthető.

A kiszabott büntetés felfüggesztése csakis a szabadságvesztésre és a pénzbüntetésre terjed ki, utóbbira akkor is, ha nem fő-, hanem mellékbüntetésként szabták ki, de nem terjed ki az ítélet egyéb rendelkezéseire. Így például, ha az ítéletben lefokozás mondatott volna ki, úgy ezen büntetés az ítélet jogerőre emelkedésével azonnal hatályba lép és az ítélőbíróságnak nem áll jogában ezen erkölcsi tartalmu büntetés végrehajtását bizonyos próbaidőre felfüggeszteni.

A próbaidő egy, illetve három év, aszerint, hogy a büntetést milyen cselekmény miatt szabták ki.

(Folytatjuk.)

Minő gyarló az emberi ész számítása! Minő erő van a történelmi kérdések logikájában!...

A történelmi logika órájának számlapján a percmutató néha éveken át lassan mozog, azután egyszerre nagyot szökken és megkondul az óra-harang.

Kossuth.

A csendőrvértanuk emléksobrának leleplezése.

Telnek-mulnak az évek s mindinkább a mult távlatába merülnek azok a hónapok, amikor nem volt szabad magyaroknak vallanunk magunkat. A rettentő kábulatban, az elhalás örvényének szélén tántorgó nemzet azonban ösökadta szívósága és évszázadok viharaiiban szerzett edzettsége folytán végül csak felülkerekedett ezen a megpróbáltatáson is és az azóta elmúlt évek során annyira a talpára tudott állani megint, hogy egy negyven milliós nagyhatalom méltatja a barátságára, egy másik világhatalom nagynevű fia pedig nyílt sisakkal áll az elnyomott, megcsönkített magyar nemzet mellé s döngeti az embertelen trianoni hóhérbilincs lakatját.

Hálát kell adnunk a magyarok Istenének, hogy ebben a legnagyobb vészben sem hagyott el bennünket, de hálát kell adnunk azoknak a martirhalált halt bajtársainknak is, akiknek a vére hullajtása nélkül a magyar lelkiismeret, a magyar életakarát talán soha fel nem ébredt és soha ki nem virágozott volna többé. Vértanuk nélkül nem lett volna magyar feltámadás sem soha, mert nem érdemli meg az életet az a nemzet, amelyik válságos időkben vértanukat nem tud bejegyezni történelme lapjaira.

Mi, akik immár a gyógyulás útján biztos léptekkel haladunk előre, ne feledkezzünk meg soha azokról a hallgatag sirokról, amelyek az ország minden részében néma és szivbemarkoló mementóként emelkednek ki a földből, emlékeként azoknak az arculütéseknek és rugásoknak, amelyeket a magyar föld idegenlelkű zsidó kalandorok szentségtelen csizmasarkától elszenvedett. Tisztelet, kegyelet és hála a világháború hős halottainak, de ugyanez a kegyelet legyen osztályrészük azoknak is, akik otthonukban, szeretteik körében, ahol százszorosan borzalmasabb a halál gondolata, szembenéztek ezzel az ismeretlen ellenséggel.

Mi élők könnyen beszélünk a más haláláról, de éljük csak át szívünkkel, lelkünkkel gondolatban azokat az érzéseket, amelyeken a kikerülhetetlen és gyötrelmes kínhalál torkába dobott vértanu bajtársainknak kellett átesniök, amikor feleségért, gyermekek sorsáért gyötrődő lélekkel kellett végignézniök, amint a sirgödrot ássák meg számukra állatig aljasult pribékek. Vértanuinak gyötrődésébe minden emberi és minden magyar érzésünkkel bele kell élnünk magunkat, hogy megérteni és értékelni tudjuk azt az áldozatot, amit ők értünk hoztak.

A budapesti csendőrlaktanya udvarán május 10-én 11 óra után néhány perccel lehullott a lepel egy gyönyörű szobrászalkotásról, a vértanuhalált halt csendőrök kegyeletére emelt szoborról. A szem nem tudott betelni a bronzba öntött csendőr alakjából, tartásából, arckifejezéséből áradó mérhetetlen erő, önbizalom és kemolyság láttára. Ösztönösen fakadt fel belőlünk az érzés, hogy ez az a csendőr, akit mi keresünk, akire áhitozunk s akire a nemzetnek soha nagyobb szüksége nem volt, mint ma. Csendőrök, ha utjaitok során elkerültök budapesti laktanyánk udvarára, álljatok meg hosszasan ez előtt a szobor előtt, vessétek emléketekbe annak alakját mélyen és élesen s ha csendőrelepletek céljául azt tűzitek ki, hogy ennek a szobornak eleven másai legyetek, akkor a még mindig kátyukban bukdácsoló magyar szekeret erős vállatok egy rándításával viszitek ki megint az élet szabad, síma útjára. Nézzétek meg ezt az ideális csendőralakot, mekkora erővel, hittel és szeretettel tartja karjaiban csapásoktól elalélt, pörére rablott nemzetét, vegyetek róla példát s akkor a tiétek az egész nemzet hálája és becsülése!

A szoborleleplezési ünnepély pontosan 11 órakor vette

Képek a csendőrvértanuk emlékművének leleplezéséről: A Kormányzó Úr Őfőméltósága nevében Ludvig György gyalogsági tábornok megkoszorúzza az emlékművet.

kezdetét. *Kormányzó ur Őfőméltóságát Ludvig György gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnokának helyettese képviselte. A ceglédi gyalog tanosztály állományából alakított diszszázad és a m. kir. folyamörtség zenekara az előirt katonai tiszteletadással fogadta Őfőméltósága képviselőjét. A m. kir. kormányt Scitovszky Béla belügyminiszter képviselte.*

A megjelent előkelőségek sorában ott láttuk: *v. Kovács Béla* tábornokot, aki a honvédelmi minisztert képviselte, *vitész Kárpáthy Kamilló* altábornagyot, a budapesti vegyesdandár parancsnokát, *Wulj Olf* vezérkapitányt, a folyamörtség felügyelőjét, *Shvoy István* tábornokot, a vámörtség felügyelőjének helyettesét, *Kraonhwill Károly* ny. altábornagyot, továbbá a belügyminisztérium részéről *dr. Sztranyavszky Sándor* és *Issekutz Aurél* államtitkárokat, *dr. Vay Kázmér* miniszteri tanácsost, a belügyminisztérium rendőri osztályának vezetőjét. Budapest székesfőváros részéről: *Ripka Ferenc* főpolgármestert, *Bezogh-Fiuszágh Miklós* budapesti és *dr. Eliásy Sándor* budapestvidéki rendőrkapitányokat és úgy a közéletnek, mint a hadseregnek számos más előkelőségét, akiket *Száhlender Béla* altábornagy, a m. kir. csendörtség felügyelője fogadott. Küldöttségekkel képviseltették magukat a m. kir. honvédség, a vámörtség, a folyamörtség, a Ludovika Akadémia, az állami rendörtség, valamint Pest-Pilis-Solt-Kiskun-, Fejér vármegyék és Székesfehérvár városa, amelynek képviselőjében *Zavaros Aladár* polgármester személyesen jelent meg. A csendörtség részéről jelen voltak: *Szöke Béla* tábornok, *Schill Ferenc* tábornok, *Rákossy Gyula* ny. tábornok, *Vráblik Máttyás* ny. tábornok, *Bariss Árpád*

ny. tábornok, Mészáros János ny. tábornok, *Ambrózy Gyula* ny. tábornok, *Fischer József* ezredes, *Schönherr Károly* ezredes, *Nemesszeghy László* ezredes, *Arady István* ezredes, *Márialaky Imre* ezredes, *Klemm László* ezredes, *Paldt Károly* ezredes, *Kovács Károly* ny. ezredes, *Juhász István* hadb. ezredes. A székesfehérvári kerület képviselőjében: *Lózsa Jenő* ezredes. A szombathelyi kerület képviselőjében: *Szvoboda Rezső* ezredes. A pécsi kerület képviselőjében: *Glatz Ödön* alezredes. A szegedi kerület képviselőjében: *Verbó János* ezredes. A debreceni kerület képviselőjében: *Gidófalvy Elemér* ezredes. A ceglédi gyalogtanosztály képviselőjében: *Kamornik Lóránd* őrnagy.

Az ünnepélyt *Száhlender Béla* altábornagy, a m. kir. csendörőség felügyelője a következő megkapó beszéddel nyitotta meg:

»A m. kir. csendörőség állománya 1914-ben 11.500 fő volt. Mozdósításkor magasabb parancsnoksághoz cca 2000 táborig csendör, tehát a létszám egyhatoda lett leadva. Az 1914. évi mozgóharcokban a működő hadseregnél század- és szakaszparancsnokokban váratlan nagy veszteségek keletkeztek, ezek részbeni pótlására önként jelentkezett csendörök csapatszolgálatra vonultak be; újabb seregtettek felállítására a táborig csendörök szaporítását vonta maga után, különféle határbiztosító csapatok és csendörkötelékek megszervezése, valamint országunk sokszorosát kitevő ellenséges területek megszállása és igazgatása előre nem látott nagyszámu csendört igényelt.

1918-ban oly helyzet állott be, hogy a haza határain kívül a működő hadseregnél, valamint Olasz-, Lengyel- és

Oroszországban, Romániában, Szerbiában, Montenegróban és Albániában ugyanannyi csendőr szolgált, mint Magyarországon területén.

Idehaza a hiányzó csendőrt 12.000 népfölkelővel pótolták, csak számszerint, de értékben nem. A legtöbb pótcsendőrnél hiányoztak a közbiztonsági szolgálat ellátásához

általános jelenség volt, kiterjedt egyformán az egész fegyveres erőre, de a polgárságra is, úgy nálunk, mint ellenségeinknél; de míg amott akart egy Clemenceau, aki kérelhetetlen szigorral küzdött a defaitizmus ellen, nálunk a megalkuvás úgy kijelé, mint belügyeinkben, tért nyert.

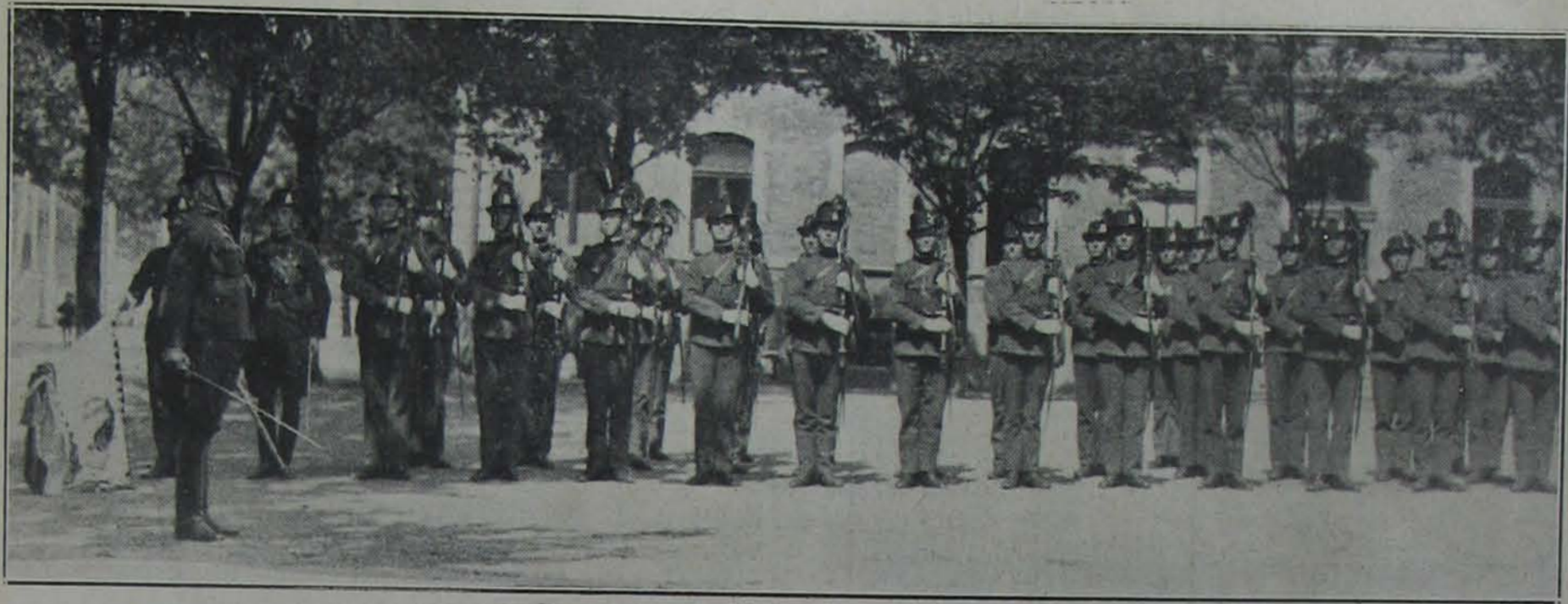
A kormányhatalom gyengülésével arányban átlott a köz-

Képek a csendőrvértanuk emlékművének leleplezéséről: Scitovszky Béla belügyminiszter a m. kir. kormány nevében megkoszorúzza az emlékművet.

szükséges szakismeretek és képességek, de számosnál hiányzott az erkölcsi alap is. Sokan nem a közérdeket kívánták szolgálni, amikor pótcsendőrnek jelentkeztek, hanem egy kevésbé veszélyes foglalkozást üzni, lehetőleg saját falujukban, akárhány nem tudott a kísértéseknek ellentállni, a fegyelem csökkent, a csendőrség szintje lejjebb szállt. Ez

biztonság hanyatlása. A csendőr nem fej, csak kar, ahol őt a hatóság nem támogatja, ott tevékenysége meddő; a háboru végejelé a közállapotok oda süllyedtek, hogy fegyveres gonosztevők, zöld káderek nyíltan garázdálkodtak, akár csak a betyárok a pandurvilágban a csendőrség megalkotása előtt. Akkor Tisza és Ráday rendet csináltak, 1918-ban a

Képek a csendőrvértanuk emlékművének leleplezéséről: A díszszázad a csendőrség zászlajával tiszteleg a magyar Hymnusnak.

négyéves háboruban kimerült nemzet vezetését pihent kalandorok ragadták magukhoz, akiknek a zürzavar kedvezett.

Az őszi rózsás forradalmat nyomon követte hadseregünk lezüllesztése, ezt az ellenséges megszállás, majd az ottani csendőrörsök elűzése.

Az idegen megszállók által otthonától megfosztva, fejvesztett hatóságoktól ide-oda irányítva a csendőröknek száza és száza bolyongott céltalanul az ország jeunmaradt részében. Ezek, elenyésző kivételtől eltekintve, érzéseikben távol állottak ugyan a forradalom szellemétől, de szervezetlenségük miatt és céltudatos felhasználásuk hiánya folytán nem voltak képesek az események útjába állítani azt az erőt, amelyet összességükben képviseltek.

Ennek a felülről szándékosan és törvszerűen fejlesztett szervezetlenségnek csak fokozatos gyengülés lehetett a természetes következménye, amely végre is az ugynevezett kommunizmussal a csendőrség névleges felszámolására vezetett.

De csak névleg, mert a kommunizmusnak a csendőrségnél sem híve, sem talaja nem volt, még azok is észhez tértek, akik előbb a forradalmi vívmányokban valami újabb igazságot láttak. Voltak, mint mindenütt, kapaszkodók, akik mindenáron érvényesülni akartak, akadt opportunisták, aki csak a hasznát kereste és kétkulacsos, aki minden eshetőségre biztosította magát, voltak kishitűek, elfásultak, közömbösek, akik csak a mindennapi kenyérért dolgoztak, de a zöm nem adta fel a reményt, bizott a magyar jövőben és küzdött érte.

Ahol felcsapott az ellenforradalom lángja, ott csendőr is harcolt és vérzett, egy testület sem szenvedett e harcokban annyi veszteséget, mint a csendőrség; az áldozatok között képviselve van Nagymagyarország minden népe és része és a próbacsendőrtől kezdve az altábornagyig minden rendfokozat. Ha büne volt e testületnek, vértanúi megváltották.

A m. kir. csendőrség újjászületett, a múlt szelleméből mindazi átvette, ami megőrzésre érdemes, a jelent megérti és egy jobb jövőre törekszik.

Tudja, hogy hivatása a régi maradt, de tudja azt is, hogy feladatait a változott viszonyoknak megfelelően csakis új eszközökkel oldhatja meg, felismerte, hogy az ország újjáépítésénél, Nagymagyarország feltámasztásánál reá nagy szerep hárul és hogy ezt a szerepet csak úgy töltheti be, ha még többet és még jobbat teremt, mint a múltban.

Ehhez a munkához az erőt abból a lelkesedésből meríti, amely vértanuinak emlékéből jöhet. Nehogy ez a forrás elapadjon, emelte a csendőrség saját jilléréiből ezt a szobrot. Hirdesse a szobor örök időkre azok dicsőségét, akiknek

meg kellett halniuk, mert hazájukat szerető, derék magyar csendőrök voltak akkor is, amikor ez bűn volt.»

A beszéd elhangzása után a megjelentek néma csendben adták át magukat azoknak az érzéseknek és gondolatoknak, amelyeket e szavak belőlük kiváltottak. Száhlender Béla altábornagy a beszéd után engedélyt kért Ójóméltósága képviselőjétől a szobor leleplezésére. A magyar Hiszekegy hangjai mellett hullott le a lepel a szoborról.

A kegyelet és hála koszorúit helyezték az emlékműre: Kormányzó ur Ójóméltósága nevében Ludwig György gyalogsági tábornok, József kir. herceg és József Ferenc kir. herceg nevében dr. vitéz Fábry alezredes, Frigyes és Albrecht kir. hercegek nevében Pécsy ezredes, a m. kir. kormány nevében dr. Scitovszky Béla belügyminiszter, a honvédség nevében Kárpáthy altábornagy, a folyamőrség nevében Wulff Olaf vezérkapitány, a Ludovika Akadémia nevében Vincze ezredes, az államrendőrség nevében Bezegh-Huszágh Miklós főkapitány, Pest vármegye nevében dr. Erdélyi főjegyző, Fejér megye nevében dr. Halász főjegyző, a légügyi hivatal nevében Szentistvány főfelügyelő és a Juniusi Bajtársak Szövetsége nevében Kratochwill ny. altábornagy. A csendőrvértanuk közül Fery Oszkár altábornagy, Oláh János, Megyeri Antal, Körmendy Elek és Sztankovics Sándor tiszthelyettes hozzátartozói a szobrot szintén megkoszorúzták. Nagyon megható volt Sztankovics Sándor tiszthelyettes két kis unokája, amint elfogódottan, sirva helyezték el a maguk kis virágcsokrait a vértanu nagyapa nevét is megőrkítő emlékműre.

Az ünnepség végeztével a Gurlathy Szilárd százados parancsnoksága alatt kivonult csendőr díszszázad gyönyörű díszmenetben vonult el Kormányzó ur Ójóméltósága képviselője és a megjelent előkelőségek előtt. A díszszázad azzal a történelmi nevezetességű zászlóval vonult ki, amelyre Kormányzó ur Ójóméltósága Szegeden az esküt letette s a Szegeden szerzett érdemek alapján a csendőrség zászlaja lett.

Az emlékművet a m. kir. csendőrség tagjainak áldozatkészségéből gyűjtött összegből emelték. Alkotója Pásztor János szobrászművész. Az emlékmű megteremtésén a szoborbizottság, egy lelkes kis gárda fáradozott, névszerint: Mészáros János ny. tábornok, Nemesszeghy László ezredes, Arady István ezredes, Wachsmann Vilmos ny. alezredes, Barényi Ferenc alezredes, Szabó Jenő és Orbán László századosok. A laktanyának erre az alkalomra elért szép rendbehozatala és az ünnepély rendezésének sikere Freszly Lóránd alezredes érdeme.

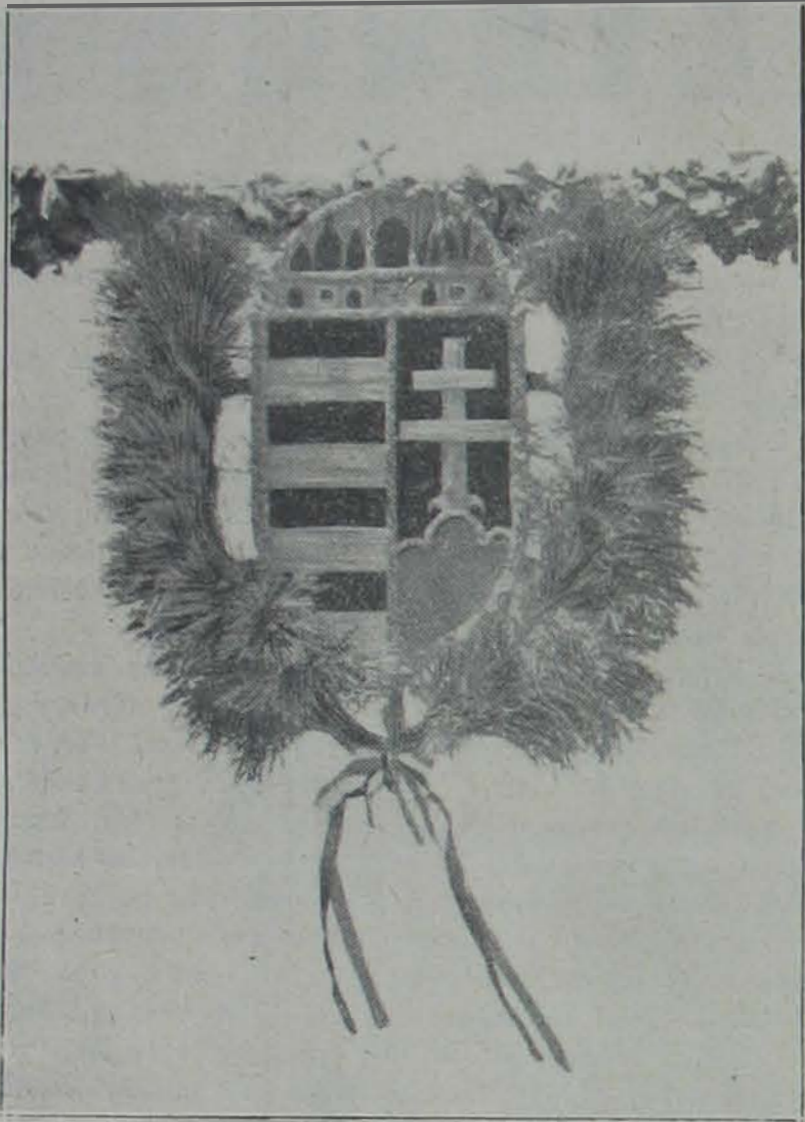
A szobor talapzatán vértanúink aranybetűkkel bevéselt neveit olvassuk: *Bakonyi András* tiszthelyettes, *Bereczki Dávid* tiszthelyettes, *Borbély Károly* tiszthelyettes, *Borhy Sándor* alezredes, *Csala Bálint* őrmester, *Dékány Benedek* tiszthelyettes, *Domonkos Imre* őrmester, *Ferencz András* tiszthelyettes, *Fery Oszkár* altábornagy, *Göllén József* őrmester, *Gyermán Imre* próbacsendőr, *Jakabos Pál* tiszthelyettes, *Kamuly Lajos* főhadnagy, *Körmendi Elek* tiszthelyettes, *Megyeri Antal* tiszthelyettes, *Menkina János* alezredes, *Oláh János* tiszthelyettes, *Pintér Pál* tiszthelyettes, *Pongrácz Ala-*

a kommunizmust. Kommunisták előtt semmi sem szent, legkevésbé pedig a csendőr élete. Ez a huszonkilenc név tanúságot tesz arról, hogy mi várt volna minden csendőrré, ha az átkos uralomnak vége nem szakad, markoljuk meg hát a puskát keményen és legyünk résen, hogy eltáposhassuk a kigyó fejét, mielőtt újra halálosan megharaphatna.

Mai számunkban egynéhány szép felvételt közlünk a szoborleleplezési ünnepségről.

A csendőr a tanyákon.

Irta: **BEÖTHY KÁLMÁN** százados.

A vértanúk emlékművének leleplezésére ünneplő köntösbe öltözött laktanya egyik ékessége a magyar címer, amelyet Szabó József V., szegedi kerületbeli őrmester szalmából készített.

dár százados, *Szabó József* tiszthelyettes, *Szanyi Károly* próbacsendőr, *Sztankovics Sándor* tiszthelyettes, *Tornai Lajos* őrmester, *Tóth Ferenc II.* tiszthelyettes, *Trupulai János* tiszthelyettes, *Uzsvai László* őrmester, *Uzsváth Péter* csendőr, *Vén András* tiszthelyettes, *Wolj József* tiszthelyettes.

Összesen huszonkilencen, akik immár a nagy nyilvánosság örök kegyeletének és történelmünk dicsőségének méltó részeseiként sorakoznak egymás mellé a magukalkotta vérszövetség soha el nem muló köteikében; próbacsendőr, őrmester, főhadnagy és altábornagy: egyaránt hősei, vértanúi és megváltói a nemzetnek s a csendőrbecsületnek. Élő bizonyítéka ez a szobor annak is, hogy nem rajtunk, nem a testületünkön mulott a nemzet romlása. Nincs még egy testület, amelyiknek ennyi vértanuja lenne, egy testület sem nézhet fel ilyen névsorral eláztatott emlékműre, amely méltó és döntő igazolása lesz testületünknek a mindenkori utódok ítéletében. Soha csendőr közömbösen el ne haladjon e szobor előtt, mert a maga becsületét, a maga igazolását is látnia kell abban minden ma élő és utánunk jövő csendőrnek!

És még egyet kell látnia benne, a halálos ellenséget:

Bizony nagyon sok embernek fogalma sincs róla, hogy a csendőrnek milyen nagy fizikai munkát kell végeznie szolgálatának becsületos ellátása alatt. A városiakról nem is beszélek. A falusiak, akiknek rendjéből származnak a legderekabb csendőrök, még azok sem tudják azt a maga egészében. Az már látja gyakran, hogy nem lehet kellemes vaksötét éjjel a határban csetleni-botlani, vagy a földeket verő viharban, csupavizesen járni, menni. De ez az ember is csak egy részét látja ezeknek a nehézségeknek. Bizonyos vagyok, hogyha némelyiknek — mondjuk — büntetésből meg kellene azt az utat tenni, az attól fogva a legderekabb embere lenne községének. A tanyai ember az, aki legjobban látja a szolgálat nehézségeit s aki nek a szeme előtt végzi a csendőr a vállalt kötelességeit. Már az többit lát, mert tudja, hogy a járőr a faluból jár ki az ő határába s dacára a melegnek vagy az állatot is kinzó hidegnek, mégis mindig és újra mindig ott van a csendőr.

Igen ritka tanyás gazda az, aki nem örül a tanya végen feltűnő kakastoll láttára vagy aki megharagudna, ha éjjel bezörgetnek hozzá. Hiszen eltekintve a biztonság érzetétől, ami a járőr láttán fokozódik benne, már más is készíti erre. Elképzeltük: hetekig sokszor senkit sem lát, a szomszédját kivéve, tesz-vesz tanyája körül és különösen a téli időben majd egész napon át tétlenül ül a bubos kemence mellett. A megjelenő járőr egy kis változást hoz a már önmagának is unalmas napjaiba, hát persze, hogy elbeszélget azzal szívesen.

A járőrtől függ, hogy miről beszél legszívesebben és hogy mit jegyez meg magának e társalgásból. Mert éppen ezen egyedül való életmódja miatt elbeszélget ám, ha arra téved, mással is. Eleinte bizalmatlan talán, de később belemelegszik és vitáz is, különösen, ha hozzá közelálló témáról kell beszélnie. De ki az, aki el-eltéved a tanyákra? Ki az, akinek ott dolga akad? Esetleg a biztosítási ügynök vagy a terménykereskedő megbízottja. Senki sem tapossa szívesen a vendégmarasztaló sarat, ha arra fontos ok nem készíti.

Akire én a figyelmet fel akarom hívni, annak mindig fontos a tanya és a fáradságot dehogy is sajnálja!... Megfizetik busásan, különösen, ha eredményt tud felmutatni. És ezek csak egy pár éve lepték el a tanyákat és zavarták meg azok csendes világát. Ezek megjelenése után itt is, ott is sugdosni kezdenek a magyarok és soknak megzavart lesz a becsületos, nyílt szeme. Már fanyarabb kedvvel fogadja a hivatalos embert, így a járőröket is. A nyugtalanság

Már a régiek tudták, hogy az ifju csatába való, nem tanácsba. Jól verekszik, rosszul határoz.

Greguss Ágost

Képek a csendőrvértanuk emlékművének leleplezéséről: A vértanuk hozzátartozói.

terjed és akik azelőtt nem ismerték egymást, most egy titok birtokában egymásra találhatnak. Már nehezebben fizetik meg az adót és a munkás is már hangosabban alkuszik a bérért. Könnyebben gondolnak a munka abbahagyására, mert tudják, hogy a szomszéd határ munkásai is csak megkapták a bérüket valahonnan...

Ezek az idegenek és titokzatos alakok a kommunista eszmék ügynökei. Egyik úgy jön, mint munkás és épp úgy arat és kinlódik az égető napon, mint a többi, kik még nincsenek megfertőzve; a másik mint vevő a buzára, a harmadik szép hazafias képeket árul, a következő traktort ajánl és cséplést vállal. Mikor aztán — bármelyiket vesszük ezek közül — szivesedik a szó és a nagy drágaságra tereltetik a beszéd (persze ügyesen ez is az ügynök részéről), megindul a panaszok zsilipje és a feltörő áradat helyére könnyű elhelyezni egy-egy gondolatot, szót, ami meg-hökkenti a gazdát, a munkást, a cselédet és akinek senki sem siet védelmére megfelelő felvilágosítással, hogy úgy mondjam ellensullijjal s aki ott van kint a tanyán egyedül, egészen magára hagyatva. A szomszéd is magaformájú és iskolájú ember, nincs ott se, aki a hallott »igazságok«-ról megmondaná az igazat. Az elvetett szó folyton marja és rágódik rajta, majd elkerül valahová, hol ugyanazt hallja esetleg s a harmadik helyen hasonlót fog fel a füle és a lelkekben elszórt ily magvak lassan burjánzni kezdenek...

Jó helyen keresgélnek ezek az ügynökök. Céljuk

is érthető, hiszen az ipari munkásság igen nagy százalékban meg van már fertőzve és mert nagy akarásuk 1918-ban azért nem vezetett teljes sikerre, helyesebben azért bukott meg; mert a falu lakossága nem ismerte eszméiket, szükséges tehát, hogy egy eljövendő esetben már a falu és tanyák lakossága is »be legyen szervezve«.

Pénz, tudjuk, rengeteg áll az ügynökök rendelkezésére és mert az anyag, mit kezükre bízta, elhagyott, sokszor gyámoltalan és amint alább elmondom, nagy százalékban iskolázatlan, végül, mert az ellenőrzés sem oly szoros, mint a városokban, azt mondhatjuk, hogy ezen ügynököknek meglehetősen könnyű a munkájuk.

Trianon nagyrészt alföldet, tanyavilágot hagyott meg nekünk a Dunántúlt kivéve. Tehát ezen ügynökök e kicsinyre nyomorított ország igen nagy részében olyan állapotokat tudnak maguk mellett segítő társul, mint ahogy most el fogom mesélni. Szomorú mese, de azért használom e szót, mert lesznek kik azt fogják az adatokra mondani.

A jellegzetes tanyai település minden terv, minden program és irányítás nélkül történt. Ezért van, hogy az Alföldön egymilliót meghaladó lélek él szerteszórva, távol a legegységesebb kulturális és egészségügyi feltételektől. Kiskunhalas és Kecskemét határában a lakosság nagyobb százaléka a pusztai tanyákon oszlik szét. Az Alföld más számottevő városaiban is a lakosság

28—48 százaléka helyezkedett el a központtól távoleső, jórészt nehezen megközelíthető részeken.

A tanyai település egészségügyi következményei — orvos- és bábahiány, egészségtelen lakások — jelentkeznek abban, hogy míg Budapest környékén az utolsó évtizedben a csecsemőhalandóság 20%-ról 17-re esett vissza, az alföldi tanyavilág egyes részein ez 50, sőt 60%-ra emelkedett fel.

A tanyás település miatt Csanád vármegyében, Jásznagykunszolnokban, Hajdúban és Békésben 20% az irni-olvasni nem tudók száma. De ha csak a tanyák lakosságát vesszük, akkor a Duna-Tisza köze tanyavilágának nem egy részén e százalék 30—40-re rug. Kiskunfélegyháza külterületének 18.000 lakosa közül 9000 ember az analfabéta. Ha mással nem is tudnám igazolni ez utóbbi adatokat, a pénzügyminiszter beszámolójával igazolom, aki kimutatta, hogy az 1926/27. év költségvetésében 6,400.000 pengőt fordítottak a tanyai iskolák szaporítására. Tudatában van az összkormány a tanyai áldatlan állapotoknak s ha iskolákra ennyit fordított és kb. ugyanannyit a folyó évben is, akkor az analfabéták szomorú adataiból kellően megtudta ítélni a magyar tanyák helyzetét. Mi vezette a felelős tényezőket erre az intézkedésekre? Nem kell magyaráznom.

Kevesen tudják és kevesen hiszik el, hogy a tanyavilág mezőgazdasági lakossága körében 1—12 évig a gyermekek 25%-a, 12—20 évig 86%-a, 20 évestől fölfelé 100%-a reagál a különféle tudó nyavalyákra.

Az irni-olvasni nem tudás mellett tehát a nyavalyák is ott vannak, mint olyanok, melyeknél fogva könnyebb az elégedetlenséget terjeszteni. Vegyük még hozzá a közlekedésügyi, egyházi és iskolai állapotokat s akkor látjuk, hogy tényleg mennyire egyedül áll az az ember ott a tanyán.

Az ország nagy szempontjait tekintve rettenetes adatok ezek. Nyilvánvaló, hogy a pénzzel, agyafurtsággal és rábeszélő képességgel bőven ellátott ügynök »igazságai«-ból nem tud helyesen ítélni. Nem lát tovább, mint az orra hegye, de már azon se látja azt a piszkos kezet, mely végeredményben saját hazája ellen vezet. Az erkölcsi felfogás hiányosságairól kell beszélnem? Templomot mikor lát a tanyai? Sajnos, csak messziről a tornyát. Papot? Esetleg, ha temetés van nála vagy a komájánál. Nincs benne meg tehát az ellenállásnak ezen rétege sem.

Az egymástól különváltság, a szétszórt és magános élet bilincsei lehetlenné teszik számára a társadalmi és szellemi érintkezés legegységesebb formáit is. Magára marad.

Miért vettem ki az ország lakosságából a tanyavilágot és miért beszélek ezen emberekről oly megkülönböztetve? Az eddig elmondottakon kívül még a következőkért: Dunántul 37.000 négyzetkilométer, 2 és félmillió lakossal. Község 2040. Az Alföld 42.000 négyzetkilométer, 3 és félmillió lakossal. Községe 697. Vas és Békés megyék egyforma területűek. Előbbiben: 292, utóbbiban pedig 27 község van. Huszonhét! Békés,

Képek a csendőrvértanúk emlékművének leleplezéséről: A folyamórség zenekara a csendőr diszszázad előtt.

Bihar, Hajdu, Csanád és Jászkun vármegyék területe hétszer akkora, mint Vas megyéé és a megyékben mindössze 204 község és 18 város van.

Ha a napilapokat figyeljük, észre vesszük, hogy valahány földalatti szervezkedés fedeztetik fel, az e megyék területén levő egyik-másik község neve szerepel a rendőri jelentésben, mint olyan, ahová bizonyos szálak vezetnek. Az adatok ily aránytalansága e jelenségnek magyarázatát adják s egyben igazol engem is, aki azt mondom, hogy az ipari munkásság folytatódólagos szervezése karöltve történik a földmunkásokéval, illetve a tanyai lakosokéval. Ha megfelelő szervezetünk volna, e megyék területén tudnánk minden bizonyítással oly eredményt produkálni ezen szervezkedés leleplezését illetőleg, hogy az a helyzettel nem ismerős előtt hihetetlennek látszana.

Nem állítom, hogy mostani viszonyaink között nem tudunk eredményt elérni. Tények cáfolnák ezen állításmat. De e sohasem nyugvó szervezkedéseknek, melyek az elmondott viszonyok közötti tanyavilágban igen nagy eredményt fognak előbb-utóbb elérni, ellenszer kell. Jó szervezetű ellenszer. Akármilyen formájú is legyen ez (pl. nyomozó szakaszok), semmiesetre nem lehet cégérről az egyenruhát s pláne a kakastollat tűzni.

A rendszer miatt, mellyel ez ügynökök a hiveket toborozzák (sejt), nincsenek egészen pontos adataink munkájuk előhaladottságáról. És ha én nem is tudok sok adattal érvelni, ki állítaná nyugodtan az ellenkezőt? Folytatólag, Pató Pál módjára sem tehetünk. Tudom tehát, hogy következni fog a megfelelő rendelkezés az arra hivatottak részéről, de nekünk addig is vannak teendőink.

Az ügynökök aljas munkáját kell ellensúlyoznunk. Bűnös az a járőr, aki a tanyán »Jó napot« köszön, beírja mikor érkezett és mikor indult és tovább áll. Bár technikailag elvégezte a dolgát, de nem gép kell ám az ilyen megelőző-szolgálatához. Nem adhatok határozott utmutatást ahhoz, miként kezelje a csendőr a fenti viszonyok, állapotok között élő magyar testvért, csak azt fogom hangsúlyozni, hogy a szive, az agya ott legyen, ha egy ilyennel szóba áll, ha az valamit panaszol neki, ha szó kerül a »világ folyásáról«, ha az asztalához ül annak az embernek s ha annak valami ügyes-bajos dolga akad, melyben tanácsot kér. Igyekezék a járőr ne mindig »szolgálati« izű lenni, igyekezék magához vonzani azt az embert, ott távol mindentől és így megszerezni magának s annak a gondolatkörnek, melyben a csendőr él.

Magyarázza csak meg a csendőr annak a tanyai magyarnak, hogy mi is az a kommunizmus — a maga valóságában. Magyarázza meg Trianont is, mint minden bajainknak átkozott kútforrását, magyarázza meg, hogy miért van nekünk szükségünk arra, hogy békeségben éljünk egymással. Meg, hogy miért van nekünk szükségünk nagy és erős honvédségre, amelyről pedig bizonyosan azt mondták neki, hogy fölösleges.

Az adók azok, melyekre legtöbbet panaszkodik mindenki és valljuk meg gyakran, nem is ok nélkül. De ha ismerjük az ország rettenetes állapotát, mintahogyan minden csendőrnek ismernie kell, akkor már tudjuk,

hogy mily felvilágosítással kell azt a tanyai magyart ellátni. Ha mi nem adjuk meg ezt, megadja az az ügynök, de az ő szájaize szerint...

Nézzünk messze és ne feledjük, hogy minden ország reménysége egy esztendőben egyszer az aratás. Milliók sorsa függ attól. Ezt tudják az elleneink éppen ezért nem csodálatos tehát egy cseppet sem, hogy tavaly az elégedetlenséget úgy akarták felkelteni, hogy hatalmas pénzszegekkel az arató munkásokat rá akarták bírni az általános sztrájkra. Gondoljuk el, ha csak egy hétig tart a sztrájk, a gabona lerogy, az idő elveri vagy a mag kipereg és megvan az országos baj, a drágaság, a megélhetés hatalmas megnehezítése s abból folyólag aztán az általános elégedetlenség.

Hát ezt ne akarjuk. Nem szabad megbocsátani, mert nekünk se bocsátanak meg és mint magyarnak pedig, nem szabad felednünk! Igyekezzünk a tanyákon inkább baráti kezet megszoritani, mint titkos ellenségét.

CSENDŐR LEKSZIKON.

80. Kérdés. Megjelenik az örskörlethez tartozó egyik tanya gazdája s bejelenti, hogy a tanya közelében egy ember holtteste fekszik. A kiküldött járőr a helyszínre megy, de a jelzett helyen nem talál semmit. A bejelentő gazda ekkor nevetve azt jegyzi meg, hogy csak kipróbálta, miként lehet félrevezetni a csendőröket? Törvénybe ütközik-e a gazda eljárása?

Válasz. Magában véve az, hogy valaki a hatóság előtt tudatosan alaptalan feljelentéssel lép fel, nem büntetendő cselekmény. A törvénynek kétségtelenül hiányossága, hogy az ily cselekményt csak akkor bünteti, ha az a hamis vád vagy rágalmazás tényálladékainak megállapítására alkalmas, de nem teszi büntetendővé, ha a cselekmény pusztán a hatósági tevékenység hiábavaló igénybevételét s magának a hatóságnak tudatos félrevezetését jelenti.

A kbt. 40. §-a tudvalevőleg büntetendővé tesz mégis hasonló tényálladékot, de ez a §. csak akkor alkalmazható, ha valaki a hatóságot valótlan vészir vagy zavargás bejelentésével vezeti félre szándékosan: valamely elszigetelt bűncselekmény hamis feljelentése tehát nem esik e §. alá.

A kérdésben foglalt eset a hatóságnak félrevezetésére olyan kirívó szándékot árul el, hogy az már a hatóság kigunyolásával egyértelmű. Olyan eset ez, mint mikor valakivel a bolondját járatják valamely áprilisi tréfa következtében. Kérdés tárgya lehet tehát az, hogy a gazda cselekménye nem ütközik-e az 1914:XII. t. c. 2. §-ába, mint becsületsértés. Ha az eset egyéb körülményei nyilvánvalóvá teszik azt, hogy a hamis feljelentésre kivonult járőr lealacsonyító helyzetbe jutott, vagyis ez a helyzet alkalmas volt arra, hogy a csendőrijárőr személyes értékében kisebbbedjék mások szemében, véleményünk szerint a gazda ellen a feljelentést meg lehet tenni. A becsületsértés ez esetben a 4. §. 2. bek. szerint minősül s a 8. §. 3. pontja szerint felhatalmazásra, hivatalból üldözendő.

81. Kérdés. A Szut. 312. pontjának 1. alpontja szerint köteles a csendőr elfogni azt, aki olyan büntetett követett el, amelyre a törvény halálbüntetést, életfogytig tartó vagy öt évet meghaladó szabadságvesztés-büntetést rendel. El kell-e fogni ezen az alapon azt, aki ilyen büntetett kíséreltet követi el vagy akit ilyen büntetttben való részesség gyanúja terhel?

Válasz. A Szut. 386. pontjának 4. bekezdése világosan utal arra, hogy »amennyiben a bűnvádi eljárásra vonatkozó

A sorssal küzd, harcol egész életében az ember, s megnyugvással győz rajta, ha tünni tanult.

Szentmiklósi.

valamely rendelkezésnek a tettesre való alkalmazása a büntető törvényekben a bűncselekményre megállapított büntetés nemétől vagy tartalmától van függővé téve, ez a rendelkezés a bűncselekmény kísérletével vagy a részességgel terheltekre is kiterjed. Ugyanez áll a jelen utasításban foglalt rendelkezésekre is. Annnyival is inkább indokolt ez, mert hiszen a Btk. 66. §-a a kísérlet büntetésénél követendő irányelvet csak akként állapítja meg, hogy a kísérlet enyhébben büntetendő, mint a véghezvitt bűncselekmény. Ha tehát valamely bűncselekményt tíz évi fegyházzal büntet a törvény, kísérlet esetén kilenc évet is ki lehet szabni, halállal és életfogytig tartó fegyházzal büntetendő cselekményeknél pedig csak azt rendeli a törvény, hogy öt, illetőleg három évi fegyháznál kevesebbet kísérlet esetén sem lehet kiszabni. A részések büntetésére vonatkozólag pedig a törvényes irányelv az, hogy a felbujtót a tettesre meghatározott büntetéssel lehet sújtani, míg a bűnsegédek a kísérletre meghatározott büntetési elv szerint bűnhődnek. Kísérlet esetén is, bűnsegítség esetén is tehát a tettesre meghatározott büntetést nagyon kis távolságra meg lehet közelíteni s így nincs semmi különös ok arra, hogy akár a kísérletet elkövetővel vagy a bűnsegéddel szemben enyhébb álláspont érvényesüljön az elfogás szempontjából, mint a tettessel szemben.

82. Kérdés. *Bekerített, kulccsal lerázt gyümölcsöskertben egy ján idegen méhraj telepszik meg. Meglátja ezt az egyik szomszéd, a kerttulajdonos távollétében és tudta nélkül létrán bemászik a kertbe s birtokába veszi a méhrajt. Mily cselekmény ez?*

Válasz. Az elszállt méhraj tulajdonát két nap múlva az szerzi meg, akinek telkén a raj letelepült, feltéve, hogy a raj eredeti tulajdonosa két napon át azt nem üldözte, nem kereste vagy ha ezt meg is tette, a megtalálás után két napig az elfogásra semmiféle intézkedést nem tett. Ebből következik, hogy az a szomszéd, aki az idegen területen megtelepült méhrajt befogta, idegen ingóságot vett el a jogtalan eltulajdonítás célzatával, tehát lopott. Minthogy pedig a lopást bemászás útján követte el, cselekménye a Btk. 336. §-ának 3. pontja szerint minősülő lopás büntette, tekintet nélkül a lopott tárgy értékére.

83. Kérdés. *A Szut. 437. pontjának utolsó bekezdése arra az esetre rendelkezik, amikor a csendőr saját kezdeményezésből nem tart házkutatást, hanem a házkutatás elrendelésére jogosított bírói vagy más hatósághoz jelentést vagy értesítést kell küldenie. A házkutatás eseteit ez a pont felsorolja. Az utolsó bekezdés szerint a csendőr a felsorolt eseteken kívül is szükségesnek tarthatja a házkutatást. Milyen esetek képzelhetők idevonatkozóan?*

Válasz. Nagyon sok esetet lehet elképzelni a 437. pont a)–g) alpontjaiban felsorolt eseten kívül is, amikor a csendőr szükségesnek tarthatja a házkutatást. Vegyük például az a) alpontot. Nincs tettenkapás esete, a csendőr azonban attól tart, hogy a tettes megszökik vagy a keresett tárgynak nyoma vész. Vagy vegyük a d) alpont esetét. A háztulajdonos beleegyezésével kellene házkutatást tartani, de a ház egyik lakója a házkutatás ellen tiltakozik. A csendőr látja, hogy a lakó rendelkezése alatt álló helyiségek szervesen összefüggnek a ház többi helyiségével, ily körülmények közt eredményt csak a ház minden helyiségének egyöntetű és rendszeres átkutatásával lehetne elérni. Ezek olyan esetek, melyek a 437. pont figyelmes átolvasása után elképzelhetők, csak az ott meghatározott feltételekből valamit el kell hagyni vagy valamit azokhoz hozzá kell tenni. Vegyünk azonban egy példát a mindennapi életből. Bolsevista röpiratokat terjesztenek. A nyomozás szálai egy közjegyzői irodába vagy más olyan egyénhez vezetnek, aki közhivatali jellegű állást tölt be s hivatali helyisége magán-

lakásával függ egybe. A csendőr házkutatást akar tartani, azonban az illető közhivatalnok tiltakozik, mert a csendőr által lefoglalni kívánt tárgyak szerinte a Bp. 169. §-a 3. pontja alá esnek s közszolgálati titokra vonatkoznak. Ilgen vita felmerülte esetén a házkutatást abba kell hagyni, de nézetünk szerint, hasonló esetben meg sem szabad kezdeni, mert a vita előrelátható. Az ilyen esetekben mellőzni kell a saját kezdeményezést s a fennforgó tények megjelölésével az illetékes bírósághoz kell fordulni a házkutatás kérdésében. Amikor a csendőrnek eljárása jogossága felől kételyei vannak, ha eljárása célszerűségéről egyébként meg van is győződve (például a területenkívüliség elvét látja érintve), a Szut. 437. §-a utolsó bekezdése értelmében, elégedjék meg a tények ismertetésével és javaslattevéllel.

84. Kérdés. *Tíz méter széles vármegyei út közepe négy méter szélességben ki van kövezve. Elköveti-e valaki az 1890:1. t. c. 107. §-ának a) pontjában ütköző kihágást, ha az ut kövezett részén hajt járműjével, nem pedig a kövezetlen részen, amely az ut baloldalának felel meg szorosabb értelemben?*

Válasz. Ha a kocsis a kövezett rész baloldalán hajt, véleményünk szerint, a kérdésben jelzett kihágást nem követi el. Először is azért, mert a kövezett rész elég széles arra, hogy bal- és jobboldalán járművek a forgalom biztonságának veszélyeztetése nélkül közlekedjenek, másodsor azért, mert ily esetben a jármű kocsisa jogosan gondolhatja azt, hogy a kövezett rész a tulajdonképen való utvonal, míg a kövezetlen rész a gyalogjáróknak van fenntartva. És ha már az utat kikövezték, azt természetesen azért tették, hogy rajta a járművek könnyebben közlekedhessenek.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy lólopás nyomozása.

Irta: KISASZONDI LAJOS, tiszthelyettes (Harta).

A Csendőrségi Lapokban közzétett tanulságos nyomozásokat nagy érdeklődéssel szoktam olvasni, mert az azokban foglalt esetek többé-kevésbé mind érdekesek. Miután azonban több alkalommal észleltem, hogy a nyomozások leírásánál leginkább az lett kiemelve, hogy az eredményt csakis a helyszíni szemle pontos megtartása tette lehetővé, én felhozok az alábbiakban egy esetet, amikor a legpontosabb helyszíni szemle megtartása sem hozott eredményt, hanem a véletlen, azaz helyesebben egy szerencsés ötlet tette lehetővé, hogy az eset kiderült.

Természetes, hogy a nyomozás el sem képzelhető a helyszíni szemle megtartása nélkül. Az itt leirt eset egyébként nem szenzációs nagy eset, egyszerű lólopás, de talán szintén nem minden tanulság nélkül való. Maga az eset a következő:

1924 november 5-én Wildman Ferenc hartai határ kiskékes tanyai lakos a kora reggeli órákban megjelent az örsön és panaszt tett, hogy aznap virradóra istállójából két lovát 8,000.000 korona értékben ismeretlen tettesek ellopták. Hozzátette azt is, hogy semmi reményt nem táplál aziránt, hogy a lovai megkerüljenek, mert a tettesek kilétére semmiféle adatot mondani nem tud, sem ő, sem pedig hozzátartozói. Egyben még előadta, hogy a lopás éjszakáján az istállójában aludt három bértese is, de azok sem tudnak semmiféle felvilágosítást adni.

Ezen eset felvételénél ennek kiderítéséhez ezek után én sem sok reményt fűztem, de a károost ezen hitében nem akartam megerősíteni s így ezen érzésemet elaltatva,

igyekeztem őt meggyőzni, hogy agg-dalomra semmi oka nincs, mert mindent el fogunk követni, hogy a lovait előkerítsük s ezzel őt haza ereszteltem.

Természetes ezek után legelső teendőm az volt, hogy szolgálatot irtam elő három járőrnek és pedig Kisaszondi Lajos th., Papp István csendőr, Balogh Ferenc főtörzs-örmeister és Borbás János csendőr, Gilányi István és Vasók István csendőrnek. A helyszínre történt kitérkezésemig mindig azon gondolkoztam, hogy a lopást ki követhette el, miközben azt majdnem biztosra vettem, hogy a tetteseket nem a helybeli bűnösök között kell keresnem.

A helyszínen a legnagyobb részletességgel megtartottuk a szemlét, de sem ebből, sem a kikérdezett egyének előadásából megállapítani semmit nem lehetett, még csak azt sem, hogy melyik irányban mehetek el a lovakkal. Ilyenkor keserves a csendőrijárőr helyzete, amikor csak azt tudja megállapítani, hogy a lopás megtörtént, mert lehetnek akár milyen tapasztalatai is bárkinék, de ha még annyi nyom se marad vissza, mint egy cérnaszál, akkor mondhatni, hogy szinte kétségbeesztő a helyzet, mert hazamenni, azt a legkisebb önérzettel bíró járőr se teheti meg, de nem is szabad, viszont sehová sem tud menni, mert kiindulási pont nincs s így ha taláломra el is megy valamerre, nem sok értelme van ennek.

Tehát mikor mindezen a hogy úgy mondjam kínlódáson átmentünk, akkor érlelődött meg bennem az az elhatározás, hogy egy hozzánk harmadik örskörletben lakó Zöldi János*) régebbi birkatolvajlásairól ismert szalkszentmártoni lakos alibijét megvizsgáltassam. Őszintén megvallva, ehhez a ténykedéshez sem fűztem nagy reményeket.

A járőrök közül Gilányi István és Vasók István csendőröket megfelelő módon kioktatva, megbiztam, hogy Zöldi és családja alibijét állapítsák meg pontosan s az eredményről telefonon vagy távirat útján tegyenek jelentést. Megjegyzem, hogy nevezettet az örsbeliekből személyesen csak én ismertem. Járőr el is ment a jelzett helyre, de mivel ott megtudta, hogy Zöldi már nem lakik a szüleinél, hanem még a messzebb fekvő Császártöltés község határában a polgárdi szőlőkben az apósánál, elmentek oda, ahol meg is találták nevezettet. Járőr már utközben a szomszédoktól nagyon ügyesen megtudta, hogy Zöldi a kritikus napokban nem volt odahaza. Kikérdezések során nevezett és családja az alibit illetőleg ellentmondásba keveredtek, gyanussá váltak s ezért Zöldi Jánost és Benjámint nevű fivérért a község házához leendő elővezetés végett a járőr őrizetbe vette.

Az elindulásakor Zöldi János az udvarról a szobájukig visszament s valamit a szobába visszadobott; ez a járőrnek nem kerülte el figyelmét; megnézték mit dobott be s megállapították, hogy a visszadobott tárgy egy kötélből készült nyeregkengyel volt s azt alaposan megvizsgálva a lopott lónak egy sörényszálát is felfedezték azon. Ezek láttára Zöldi beismerte, hogy a lopást fivérével ökö követték el. A lovakat ő vezette ki az istállóból, egyikre ő ült fel, másikkra a fivére, azután ellovagoltak az ágasegyházai erdőig. Ekkor már virradni kezdett és hogy ne lássa meg őket senki, egész nap ott tanyáztak az erdőben. Az est beálltával Kecskemétre vitték a lovakat s ott egy Bokor János nevű muszájvárosi rossz hírben álló hentesmesternek istállójába bevezették, kivel már régebben összeköttetésben állottak. Ha a járőr azonnal nem megy, már másnap Tiszántulra szállították volna a lopott lovakat.

Mikor káros aztán fel lett szólítva, hogy menjen lovainak felismerése végett Kecskemétre, igen nagy volt az öröm, mert persze a lopott lovakban sajátjait ismerte fel. Amikor

a községen keresztül haza vezették a két lovat, ugyszintén amikor a járőr tettesekkel és orgazdával megjelent, az egész falu lakossága nagy tetszésnyilvánítással fogadta a járőrt.

*

Ime ezen eset is azt igyekszik bizonyítani, hogy az örsbeli csendőröknek nagy személyi ismerettel kell rendelkezniök és pedig nemcsak az örskörletben lakó bűnözőket kell ismerni, hanem más örskörletekben lakó szokásos bűntetteseket is, mert természetesen ha a helyszíni szemle nem szolgál semmi támponttal, legelsőscrban magából a tettekből kell következtetni a tettesre. Lólopást és általában nagyobb természetű lopásokat ritkán szoktak végrehajtani kezdők. Milyen jó ilyenkor, ha a nyomozástvezető nem áll teljesen tanácstalanul és ha a saját örskörletében nem gyanakodhatik senkire, milyen jó, ha gondolataival elkalandozhat a második, harmadik, akár hatodik örskörletbe is és gondolatban felsorakoztathatja maga előtt az ott lakó bűnözőket is.

Nem ez az első és nem is utolsó eset, ahol bűnjel, nyom és minden adat híján ez a kiterjedt személyi ismeret hozta meg az eredményt.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A jugoszláv csendőrség.

(9. közlemény).

Tulságosan kiabálni vagy káromkodni nem szabad, mert az általában illetlen és egy törvénnyel és fegyverrel megvédett állami alkalmazotthoz méltatlan, de az az ingerlékeny természetükből ellenvetést s néha ellenállást is válthat ki. Az ezen előírás ellen vétkező csendőr büntetésben részesül.

Viszont azonban tulnyhén sem szabad beszélni, mert az, akinek valamit meghagy, azt fogja hinni, hogy a csendőr azt nem gondolja komolyan s a hatósági rendeletek helytelen megítélésébe és megtárgyalásába fog bocsátkozni.

Ha az illető nem akar engedelmeskedni, a csendőr fenyegető módon szóljon reá, így: »A törvény nevében felszólítom, hogy azonnal hajtsa el a jószágot a töltésről, különben a maga költségére hajtatom el, magát pedig elővezetem és meg lesz büntetve«. Ha akkor sem engedelmeskedik, a jószágot költségére őrizetbe kell venni s az előjárónak vagy a községnek átadni, az illetékes hatóságnak pedig az esetet fel kell jelenteni.

A csendőr kötelessége felvilágosítást, figyelmeztetést és megintést alkalmazni, ahol az csak lehetséges, nem pedig csak az itt felsorolt esetekben, mert a csendőr nemcsak arról köteles gondoskodni, hogy a diinost megérdemelt büntetése elérje, hanem, hogy az összes lehető eszközökkel megakadályozza, hogy a törvényt sértést egyáltalán elkövessék.

3. Jelentések az illetékes hatóságoknak.

Ha rendészeti természetű rendeletek vagy bizonyos rendelkezések megsértésénél a felvilágosítás, figyelmeztetés és megintés mitsem használna s ha a törvényt sértés lustaságból, hanyagságból vagy rossz szándékból történne, akkor a csendőrnek ezt az illetékes hatósághoz fel kell jelentenie.

A hatóságoknak be kell jelenteni az összes észleleteket, amelyek a hatóságot érdekelhetik, azonkívül be kell jelenteni az összes bűncselekményeket, amelyek a büntetőtörvénykönyvben vagy valamely más törvényben vannak felsorolva, rögtön, amint a csendőr tudomására jutnak, még

*) A nevet megváltoztattuk. Szerk.

ha a károsult kára megtérült is vagy ha a károsult nem is kíván semmiféle kártérítést.

Ez alól csak az olyan cselekmények vétetnek ki, amelyek csak magánindítványra üldözhetőek.

Azonban a csendőr szolgálatát nem a megtett feljelentések száma szerint, hanem aszerint kell értékelni, hogy az örskörletben milyen rend, béke és biztonság van.

A jelentések a lehető legrövidebbek és világosak legyenek, a következő tartalommal:

1. A nap, óra és hely, ahol a cselekmény történt, a cselekmény végrehajtójának neve, szintugy a sértetté és károsulté is, ha van olyan. Azután röviden leírni az egész eseményt, gondoskodva arról, hogy ne legyen szükségtelenül terjedelmes, de fontos adatok se hagyassanak ki.

Megjelölendő, hogy mi lett a tettessel és mi a sértettel vagy károsulttal. Megjelölendők a szemtanúk (ha voltak olyanok) és az is, hogy a csendőr az egész esetet maga látta-e vagy pedig szemtanuktól, vagy a károsult maga látta-e vagy pedig szemtanuktól, vagy a károsulttól tudta azt meg.

2. Lopásnál, sikkasztásnál, rablásnál, csalásnál és gyújtogatásnál a kifosztott, eltűnt, ellopt vagy elsikkasztott tárgyak vagy a tönkrement és megrongált tárgyak értékét.

Gyilkosság és testi sértés esetén az ejtett sebek természetét, illetve a sérüléseket kell bejelenteni; ha az illető még életben találtatott, továbbá, hogy a csendőr vagy az orvos nyujtott-e neki első segélyt és milyen módon.

3. Az eszköz vagy fegyver leírása, amelyet a tettes a tett végrehajtásánál használt, annak megemlítése mellett, hogy megtalálták-e és mit csináltak vele.

4. A tett végrehajtása közben visszamaradt nyomok leírása.

5. Azon személyek nevei, akik jelen voltak vagy pedig a büntett véghezvitelénél valamit észrevettek.

6. A bűnös neve, (ha ismeretes házszáma is) megjelölendő.

Ezek a jelentések a jelentőtömbök lapjaira irandók és pedig a helyszínen, ahol az eset történt. Az esemény leírásánál mindent pontosan úgy kell leírni, ahogyan történt, minden szépítés nélkül. A jelentésben nem szabad törölt vagy bepiszkolt szavaknak lenniük; később sem szabad semmit hozzátenni vagy változtatni.

Csakis tárgyilagos jelentéseket kell tenni, hogy a hatóságok és csendőrök fontos szolgálatuktól el ne vonassanak az indokolatlan sok irással.

4. Az illetékes hatóságokhoz való elővezetés bilincselés nélkül vagy megbilincselve.

Az elővezetést a csendőr vagy saját kezdeményezéséből vagy pedig hatósági rendelet folytán foganatosítja, amikor az elővezetett meg lehet bilincselve vagy nem.

Saját kezdeményezéséből a csendőrök személyeket a hatóságokhoz a következő esetekben vezethetnek elő:

a) Amikor a bűnöst tetten érik vagy ha a véghözvitt tett után a hatóság őt, mint gyanúsat keres ki vagy üldözi; ha őt az emberek kiabálásukkal, mint bűnöst megjelölik, vagy pedig ha fegyver, vagy más olyan tárgyak vannak nála, amelyek azt mutatják, hogy a büntetendő cselekményt ő hajtotta végre, vagy annak végrehajtásában közreműködött.

b) Ha a sérült vagy károsult, vagy valamilyen más szemtanu határozottan megjelöl valamilyen személyt, mint bűnöst, a cselekmény pedig súlyosabb természetű.

Továbbá a csendőrök tartoznak elfogni és a hatóságoknak átadni következő személyeket:

a) Akiket az illetékes hatóság írásbelileg köröz.

b) Kiknek nincsen szabályszerű utlevelük vagy akiknél általában hamis okmányokat találnak.

c) Akik tiltott munkával foglalkoznak és általában háznak.

d) Akik a közrendet háborítják, verekednek vagy pedig lovaglásnál vagy utazásnál valakit megsebesítenek.

e) Akik olyan képeket és iratokat ragasztanak ki, tesznek közszemlére vagy árusítanak, amelyekről a csendőrök tudják, hogy be vannak tiltva.

f) Akik mint csavargók és munkakerülők ismeretesek.

g) Akik a polgárokat vallásuk gyakorlásában háborítanak.

A csendőr tartozik az elfogottat azonnal, de legkésőbb 24 óra alatt az illetékes vizsgálónak átadni a jelentéssel együtt, amelyben megjelöli, hogy az illető miért lett elfogva.

A hatóságokhoz való indokolatlan elővezetés a csendőrnek szigorúan meg van tiltva; senkinek ok nélkül ne vegye el a szabadságát, amelyet minden állampolgár számára az alkotmány és a törvény biztosít; a személyes szabadság jogtalan korlátozásáért a csendőr bíróságilag felelős.

Éppen úgy nem lehet az elővezetést magánszemélyek kívánságára sem eszközölni, kivéve a fent felsorolt eseteket.

A nemzeti képviselőket a csendőr megválasztásuk napjától képviselői mandátumuk tartamának egész ideje alatt a hatóságokhoz csak büntett miatt és csak akkor vezetheti elő, ha őket tettenérte.

Ilyenek például a szolgálatot teljesítő személyek a vasutakon, hajókon, bányákban és erdőkben, stb. Ezért előbb mindig azok feljebbvalóit kell értesíteni, a bűnösre pedig vigyázni, hogy meg ne szökjék. Azonban, ha az előzetes jelentéstétel folytán el lehetne rejteni a bizonyítékokat, ha a bűnös megszökhetne vagy pedig, ha éppen szolgálati ténykedése közben követ el bűncselekményt, akkor azonnal el kell fogni és el kell zárni, a hatóságának pedig jelentést kell tenni.

(Folytatjuk.)

HIREK

Néhai Horváth János IV. tiszthelyettes siremlékének leleplezése Perkáta községben. Május 6-án leplezték le a fejérmegyei Perkáta községben 1927 június 21-én garázdálkodó huszárok által agyonlőtt néhai *Horváth János IV.* tiszthelyettes siremlékét. Szolgálati hű teljesítése közben hősi halált halt bajtársunk tragédiáját lapunk 1927. évi 13. számában ismertettük. A belügyminiszter ur megengedte, hogy néhai *Horváth János IV.* tiszthelyettes sirja a bajtársak körében megindítandó gyűjtésből maradandó emlékművet kapjon. A fekete márványból készült impozáns siremlék leleplezési ünnepélye május 6-án fél 10 órakor a perkátai róm. kath. templomban megtartott Istentisztelettel vette kezdetét. A hatóságok képviselőivel, bajtársaikkal, polgári lakossággal zsufolásig megtöltött templomban *Kéry Ferenc* pápai kamarás, perkátai plébános magas szárnyalású beszédben méltatta néhai *Horváth János IV.* tiszthelyettes érdemeit és halálának tragikus körülményeit. Mise után a község róm. kath. temetőjébe vonult a szazakra menő tömeg, hogy kegyeletét a diszes emlékműnél is lerója. A levonték és bajtársak által körülvelt és virágokkal feldiszitett siremléknél fél 12 órakor *Löcherer Andor* örnagy székesfehérvári osztályparancsnok ünnepi beszéd kíséretében nagy nemzeti színű szalagos koszorút helyezett el a síron a kerület tisztikara és legénysége nevében, utána *Meszlényi Béla* adonyi járási főszolgabíró mondott szivekbe markolóan megható

beszédet és hatalmas koszorút helyeztetl Fejér vármegye és az adonyi közigazgatási járás hálás közönsége nevében a sírra. Ezt követőleg *Kéry Ferenc* plébános mondott imát, befejezésül pedig a közönség énekelte el a Hymnuszt. Az ünnepélyen a csendőr felügyelőséget *Lózsá Jenő* ezredes székesfehérvári kerületi parancsnok, míg a székesfehérvári II. csendőrkerületi parancsnokságot *Buday Andor* alezredes, *Havranek János* őrnagy, *Reschner Győző* és *Majoros István* századosok, a székesfehérvári osztályt *Löcherer Andor* őrnagy és az adonyi szárnyat *vitész Kovács István* százados képviselte. A község és környékének előkelőségein kívül megjelent *Pokomándy Tivadar* főtanácsnok, vármegyei testnevelési felügyelő is, nemkülönben a kerületi parancsnokság törzsének és a szomszédos örsök 3/4 főnyi legénységi küldöttsége családjaikkal együtt és a több száz főnyi gyászoló közönség soraiban ott láttuk a perkáti leventéknek szépen fegyelmezett csapatát is.

Nyomozás közben öngyilkosságot követett el egy fogoly. *Schifter Ferenc* őrmester a pesthidegkuti örs kertjében május 12-én 6 órakor egy ismeretlen férfit talált, kinél egy szatyorban 4 tyuk volt. Igazoltatás végett bekísérte az örsve. Az illető azt adta elő, hogy a 4 tyukot az éj folyamán egy előtte ismeretlen tanyán lopta feleségével együtt. Felesége a hajnali órákban eltávozott. A nyomozás lefolytatása végett kivezényelt *Nagy Lajos* törzsőrmester és *Schifter Ferenc* őrmesterből állott járőr Budapesten a fogoly kísérése közben betért *Nagy Lajos* törzsőrmesternek — aki a budapesti örsről a pesthidegkuti örsre van kiegészítésként vezényelve — Budapest, Ranolder-utca 14. szám alatti lakásába, ahol a fogoly a II. emeletről leugrott. A mentők a Rókus-kórházba szállították s ott meghalt. Az ügy kivizsgálás alatt áll.

A csendőr vértanuk emlékszóbránák leleplezéséről készített és mai számunkban közölt eredeti fényképfelvételek darabonként három pengő árban megrendelhetők *Szántó F.* fotóriporternél Budapest, VII., Erzsébel-körút 23. szám.

Meggátolt egy öngyilkosságot s közben megsebesült. Május 7-én Uszódon fél egy óra tájban a Lázi-féle vendéglőben egy társaság volt együtt. A társaság egyik tagja, *Hudák Márton*, kiment a folyosóra és szerelmi bánatából kifolyólag öngyilkosságot akart elkövetni és Steyer pisztolyával egy lövést is tett. A lövés zajára kiszaladt *K. Horváth László* őrmester — aki szintén a társasághoz tartozott — s a falnak támaszkodott öngyilkosjelöltnek a kezében a pisztolyt megragadta. Dulakodás közben a pisztoly elsült s az őrmester jobb tenyerén és jobb lábán a lövedék átment. Sérülése nem súlyos.

Dicséretetek. A magyar királyi csendőrség felügyelője, — *Nagy Vendel* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület székesfehérvári osztályparancsnokság állományába tartozó alhadnagyot, mert 29 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat irányítása és alárendeltjeinek vezetése terén a kötelességszerűt jóval meghaladó buzgalommal és kitartással működött; *Poschner Ferenc* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület veszprémi osztályparancsnokság állományába tartozó alhadnagyot, 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén kifejtett kiválóan buzgó tevékenységéért és az ebben elért eredményekért; *Négyesi István* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület székesfehérvári osztályparancsnokság állományába tartozó tiszthelyettes, mert örsparancsnoki, járásparancsnok helyettesi és szakasparancsnoki minőségben 35 évi csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén kiváló eredményeket ért el; *Rákosi Ferenc* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület székesfehérvári osztály állományába tartozó tiszthelyettes, mert 30 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat ellátása terén

igen eredményes tevékenységet fejtett ki, mint szakasparancsnok alárendeltjei vezetése, nevelése és a közbiztonsági szolgálatban való irányítása terén dicséretes buzgalommal működött, mintaszerű magatartásával úgy előjáróinak, mint a hatóságnak és a közönségnek bizalmát és elismerését teljes mérvben kiérdemelte; *Kiss Gyula* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület székesfehérvári osztályparancsnokság állományába tartozó tiszthelyettes azért, mert 27 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat ellátása terén igen eredményes tevékenységet fejtett ki, majd mint iskolai segédoktató, szakasparancsnok példás magaviseletével alárendeltjeire kiváló befolyást gyakorolt. Buzgósága és kötelességtudása az átlagon jóval felül emelkedett. Rendszerető pontosságával alárendeltjeit hason erényekre nevelte. Hatóságokkal és magánosokkal szemben tanusított szabályszerű viselkedésével ezek megbecsülését teljes mértékben kiérdemelte; *Oszoli István* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület székesfehérvári osztályparancsnokság állományába tartozó tiszthelyettes, mert 24 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt az átlagot jóval túlhaladó szorgalommal, kitartással látta el álláskötelmeit. A közbiztonsági szolgálatban eredményesen működött. Kiváló fegyelmezettségével alárendeltjeire igen jó nevelő befolyást gyakorolt; *Kossa Géza* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület törzsének állományába tartozó gazdasági tiszthelyettes, mert 25 évi a csendőrségnél, ebből 19 évet meghaladó irodai segédmunkási minőségben a gazdasági és számviteli szak különböző ágazataiban nagy tudással, kiváló szorgalommal, pontossággal és lelkiismeretes buzgalommal működött; *Nagy Sándor III.* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület törzsének állományába tartozó tiszthelyettes, mert 24 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, melyből 9 évet közbiztonsági szolgálatban töltött, az átlagon messze felül emelkedő szorgalmat, megbízhatóságot, fegyelmezettséget tanusított. 15 éve a kerületi parancsnokság segédtiszti irodájában segédmunkási teendőit előjáróinak legteljesebb meglegedésére végzi, használhatósága minden tekintetben kiváló. *Balázsovits József* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület törzsének állományába tartozó gazdasági tiszthelyettes, mert 23 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt igen jó katonai és csendőrségi képzettsége mellett, irodai segédmunkási minőségben 16 évet meghaladó időn át működött. A gazdasági és számviteli szolgálat különböző ágazataiban nagy szaktudást, kiváló szorgalmat, nagy pontosságot és lelkiismeretes buzgalmat tanusított; előjáróit szakszerűen támogatta; *Mihálykovits István* a m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület veszprémi osztályparancsnokság állományába tartozó tiszthelyettes, mert 22 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban igen buzgón és eredményesen működött, alárendeltjeit helyesen vezette és nevelte, — a szolgálat nevében *dicsérő okirattal látta el.* — A m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerület parancsnoka *Ilyés Ferenc*, *Szili János*, *Kiss János*, *Gombás József*, *Krakovicz József* tiszthelyetteseket örsparancsnoki minőségben hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén különösen az utóbbi években kiváló buzgalommal, odaadó lankadatlan szorgalommal kifejtett igen eredményes működésükért, alárendeltjeiknek célirányos és helyes befolyásolásáért; *Jakab Imre* tiszthelyettes hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen az utóbbi években a székesfehérvári csendőr osztályparancsnokság irodai segédmunkási alkalmazásában tanusított kiváló szolgálmaért, igen lelkiismeretes tevékenységéért; *Dencs Ferenc* törzsőrmestert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén különösen járőrvezetői minőségben kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységéért; *Kanizsai György*,

Szilágyi József gazdasági tiszthelyetteseket hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt és különösen az irodai segéd munkási alkalmazásban mindenkor kiváló szorgalommal és lelkiismeretes pontossággal teljesített működésükért; *Orbán Mihály, Mészáros Ferenc, Albert Ferenc, Asbóth Imre* tiszthelyetteseket hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiztonsági szolgálat terén őrsparancsnoki minőségben kiváló buzgalommal és lankadatlan szorgalommal kifejtett igen eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek célirányos és helyes neveléséért; *Bakon Ferenc* tiszthelyettes a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért, továbbá az 1927. évi fürdőévad alatt a közrend, valamint a közbiztonság megóvása és a fürdőző közönséggel szemben tanúsított kiválóan tapintatos magatartásáért; *Szabó Gyula* tiszthelyettes, *Andók József* törzsőrmestert hosszú csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén különösen járőrvetési minőségben kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért; *Bosy Albert* tiszthelyettes segédoktatót a próbacsendőrök kiképzése terén 3 éven át kifejtett eredményes tevékenységéért; *vitéz Kiss István* őrmester segédoktatót a próbacsendőrök kiképzése és csendőrök továbbképzése terén 5 éven át kifejtett eredményes tevékenységéért; *Réger György* őrmestert 7 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen az 1927. évi fürdőévad alatt a balatonalmádi őrsön járőrvetési minőségben teljesített kiváló működéséért; *Pap János I., Reiter István* tiszthelyetteseket, kik mint a győri iskolához beosztott segédoktatók a próbacsendőrök kiképzése terén nagy szorgalommal, kiválóan eredményes tevékenységet fejtettek ki, személyes példaadásukkal a fiatal legénységre minden téren igen jó nevelő és fegyelmező befolyást gyakoroltak; tisztii előjáróiknak általában kiváló támaszaik voltak; *Sziva Lajos, Jánó István, Lukács János* tiszthelyetteseket hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kiváló buzgalommal és lankadatlan szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységükért, valamint alárendeltjeiknek igen helyes irányban történt befolyásolásáért és vezetéséért; *Nagy Mihály* tiszthelyettes és *Bartha Sámuel* törzsőrmester segédoktatókat, mert a próbacsendőrök katonai kiképzése terén rájuk bízott oktatói teendőket huzamosabb időn át kiváló szorgalommal és odaadó lelkiismeretes pontossággal végezték, példás magaviseletükkel fiatalabb bajtársaikra igen jó nevelő befolyást gyakoroltak; *Horváth János VIII.* törzsőrmestert 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén lankadatlan szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységéért; *Vatresz Dezső* tiszthelyettes, kiképző és segédoktatói minőségben kiváló szakismeretével, nagy szorgalma és odaadó buzgalommal kifejtett igen eredményes tevékenységéért, valamint alárendeltjeinek célirányos és igen jó katonai szellemben való nevelése és befolyásolásáért; *vitéz Nyitrai István* őrmestert segédoktatói minőségben fáradhatatlan buzgalommal kifejtett igen eredményes tevékenységéért, valamint a fiatalabb legénységnek igen helyes irányban való befolyásolása és neveléséért; *Lupán András* tiszthelyettes ki 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt munkakörét különböző alkalmazásokban nagy szorgalommal, kitartással és megbízhatósággal látta el. Jó használhatóságával és fegyelmezettségével fiatalabb bajtársaikra igen előnyös nevelő befolyást gyakorolt; *Csöky Gábor* tiszthelyettes hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de az utóbbi 10 év alatt különösen őrsparancsnoki minőségben kifejtett igen buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységéért; *Gele Imre* törzsőrmestert, mert 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgó, odaadó és

eredményes tevékenységéért a szolgálat nevében *dicsérő okirattal* látta el, míg *Kovács József II., Fodor Sándor* és *Mészáros József II.* tiszthelyetteseknek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek helyes nevelő befolyásolásáért; *Kovács Gábor, Bákai Márton, Soóky Antal, Erős József, Lupán József* tiszthelyetteseknek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett nagy szorgalmuk és eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek helyes irányban való nevelő befolyásolásáért; *Solti Dezső* tiszthelyettesnek 8 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, de különösen az utóbbi években irodai alkalmazásában teljesített igen pontos és lelkiismeretes munkájáért; *Komáromy Lajos* gazdasági tiszthelyettesnek hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt különösen irodai segéd munkási alkalmazásában mindenkor kiváló szorgalommal és lelkiismeretes pontossággal végzett működéséért; *Biró István* őrmesternek a székesfehérvári csendőr iskolánál a próbacsendőrök katonai kiképzése terén négy éven át kiképző altiszti minőségben kifejtett igen eredményes tevékenységéért és szorgalmáért; *Viszt István, Varga Ferenc, Tóth János II., Tóth János I., Szász Antal, Tóth Rezső* törzsőrmester, *Visontai József, Horváth József V., Cseh János* őrmesternek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért, lelkiismeretes kötelességtudásukért; *Varga József I.* tiszthelyettesnek, ki mint a zirczi szakasz parancsnoka, szolgálatát az átlagot meghaladó nagy szorgalommal, odaadással és lelkesedéssel látta el, alárendeltjeit példás magatartással helyes irányba befolyásolta; *Vida Lajos I., Matusz Péter* és *Bécs Károly I.* tiszthelyetteseknek a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes működésükért, valamint alárendeltjeiknek oktatása és helyes irányban való befolyásolásáért; *Gyarmathy Elek* tiszthelyettesnek hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, de különösen az utóbbi években a veszprémi csendőr osztályparancsnokságnál irodai segéd munkási alkalmazásában tanúsított kiváló szorgalmáért; *Schiller Gáspár* tiszthelyettesnek a veszprémi csendőr iskolánál segédoktatói minőségben fáradhatatlan buzgalommal kifejtett példás tevékenységéért, valamint az iskola étkezésének vezetése körül kifejtett igen eredményes munkálkodásáért; *Tóth Lázár, Kardos János I., Takács Imre, Horváth Gyula I. Szabó István, Török Antal, Vig Antal* törzsőrmesterek, *Noll József, Ruip Kálmán, Badics Lajos, Julász Károly I.* őrmestereknek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen buzgó és eredményes

A Csendőrségi Lapokban

csak olyan teljesen megbízható cégek hirdetései közöljük, amelyektől olvasóink bizalommal vásárolhatnak. Annak a cégnek a hirdetését, amely ellen a legkisebb jogos kifogás merül fel, azonnal töröljük, miért is kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt velünk közölni sziveskedjenek.

tevékenységükért; *vitéz Molnár Sándor* örmesternek, ki mint a veszprémi csendőr iskolához beosztott segédoktató két éven át a próbacsendőrök kiképzése terén lelkiismeretes pontossággal és nagy szorgalommal igen eredményes tevékenységet fejtett ki; *Horváth László, Almási Sándor* tiszthelyettes őrsparancsnokoknak hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért, megbízhatóságukkal és kötelességtudásukkal párosult jó példaadásukért; *Varga György I., Bazsó Gyula, Horváth István XI., vitéz Szabó Imre, Bitó Ferenc* törzsörmestereknek, *Molnár István II. és Kovács Gyula* örmestereknek hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett igen buzgó és eredményes tevékenységükért, megbízhatóságukkal és kötelességtudásukkal fiatalabb bajtársaik előtt igen jó példaadásukért; *Szöcs Demeter* törzsörmesternek a győri csendőr iskolánál kiképzői minőségben a reá bízott oktatói teendőinek huzamosabb időn át kiváló szorgalommal és odaadó lelkiismeretességgel való végzéséért; *Csala György, Balogh László, Bujáki Ferenc* esztergomi csendőr iskolához beosztott örmestereknek a próbacsendőrök katonai kiképzésénél nagy szorgalommal kifejtett igen lelkiismeretes, odaadó és eredményes tevékenységükért, a fiatalabb legénységnek igen helyes irányban való befolyásolásáért; *Springenszeisz Pál* és *Nagy József II.* tatabányai csendőr iskolához beosztott örmestereknek a próbacsendőrök katonai kiképzésénél nagy szorgalommal kifejtett lelkiismeretes, odaadó és eredményes tevékenységükért a szolgálat nevében *dicsérő elismerését* fejezte ki.

Elöléptek: A m. kir. székesfehérvári II. csendőrkerületben törzsörmesterré: *Dóra József, Visontai József, vitéz Kiss István, Benkő Lőrinc, Pernyisz István* és *Springenszeisz Pál* örmesterek. — Örmesterré: *Tóth Lajos III., Menyhárt Vendel, Timkó Lajos, Szalai Sándor, Katona Imre, Szalai József I., Boczor Gyula, Szijjártó Ferenc, Gögicz József, Ferenczy István II., Adozó Rezső, Papp József, Kovács Sándor IV. és Kirnbauer Mihály* csendőrök. — A m. kir. debreceni VI. csendőrkerületben törzsörmesterré: *Gyökér János, Molnár Károly, Herczku Gyula, Jok József, Szabó Károly I. és Kávási Ferenc* örmesterek. — Örmesterré: *Módis Károly, Bendzsál János, Sándor Dezső, Nagy András, Szecsku József, Resko Mihály, Vidu Dániel, Barát György, Jónás Károly, Farkas Ferenc, Ladik Sándor, Terdik János,*

Lipsei Mihály, Szabó Gyula, Zolesák István, Szücs János, Borbély Tamás, Linzenbold Mihály, Szabó Mihály és *D. Kiss Imre* csendőrök.

Házasságot kötöttek: A m. kir. debreceni VI. csendőrkerületnél: *Nánási Partin* törzsörmester *Molnár Juliannával* Nagyhalászon; *Agud Miklós* tiszthelyettes *Török Irmával* Matolcsón.

Eladó Kertész Imre csendőrnek (Magyarboly) egy Mignon írógépe. Az írógép teljesen jó állapotban van, ára 4 havi részletfizetésre 120 pengő. A szállítási költséget az eladó viselné.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Olvasóink szives figyelmébe!

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt közlés esetén megfelelően honoráljuk. Kéziratokat nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ivnek csak az egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és írógéppel vagy legalább is olvasható írással írni. Kéziratok sorsáról csak a szerkesztői üzenetek között adunk felvilágosítást, azért kérjük mindig megírni, hogy milyen jelige alatt válaszoljunk. Ha jelige nincs megjelölve, a szerző nevének kezdőbetűit és lakhelyét tüntetjük fel. — A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát felesleges beküldeni. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert a gyakran használatos jeligékből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. — Büntetőjogi vonatkozású vagy közérdekű csendőrségi kérdésekre a Csendőr Lekszikon rovatban válaszolunk. Az előfizetést kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A hozzáink intézett leveleket így kell címezni: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest I. ker., Vár, Országház-utca 30 szám“.

Szebb jövő. Ha végkielégítéssel lép ki a testületből, akkor a csendőrséggel való kapcsolata megszűnik s úgy helyezkedik el, ahogy akar, illetve ahogyan a mai viszonyok között el tud helyezkedni. Természetes, hogy nyugdíjképes állást is elfoglalhat. 2. Ha mint nyugdíjas csendőr nyugdíjképes állami, vármegyei vagy városi szolgálatba lép, akkor a csendőrségi szolgálata után járó nyugdíját megszüntetik, de a csendőrségnél töltött szolgálati idejét nem veszíti el.

Több mint 32 év óta a világot uraló ered. angol

The Champion kerékpárokat

Előnyös 20—24 pengős havi részletre. Eredeti **Motobécane** francia motorkerékpárokat 840 pengőért.

kerékpáralkatrészeket láncot, pedált, nyergeket **nagybani, eredeti gyári árban**

külső gummikal 6'80. belsőt 2'10 pengőért. — Kerékpárok 136 P.-től feljebb.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár és motorkerékpárnagykereskedők Magyarországon legnagyobb, legrégebb és legmegbízhatóbb kerékpár üzlete

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Alapítva 1869-ben —o— Nagy árjegyzék 700 képpel ingyen

A Csendőrségi LAPOK részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor** hirdetőirodája

V., Bálvány-utca 12. **vesz fel.** Telefon: T. 157—83.

Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Butorhitel

a csendőrség tagjainak **Sándor Ignác** butoráruháza. Budapest, VI., Dessewffy-u. 18-20 (Nagymező-u. és Vilmos császáru. között). Szállít készpénzárban kedvező fizetési feltételekkel **elsőrendű butorokat.**

Egyedüli magyar hangszergyár az országban!

Általánosan elismert! Világmarika! Hegedű, tárogató, harmonika és az összes vonós és fúvós hangszerek. Romlott hangszerek javítása. Zenekarok felszerelése közvetlen a gyári áron. Árajánlatot ingyen küld az

Első Magyar Hangszergyár **STOWASSER**

kir. udvari szállító, a Rákóczi-tárogató feltalálója. — **Bpest, II., Lánchíd-u. 5.**

Alapítatott: 1770. évben.

Csendőröknek kedvezményes részletfizetés!

Annak idején, amikor új állásából nyugdíjba megy, választhat a volt csendőrségi és az új állása után illetékes nyugdíj között, aszerint, hogy melyik magasabb. 3. VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. 4. Ez szolgálati ügy. 5. Kérelmét közöltük.

K. K. ny. csendőrtiszthelyettes, Hatvan. Ha nyugdíjas állami tanítónót vesz el feleségül, nyugdíjukat mindketten megtartják, mert a maguk külön-külön nyugdíjáért mindketten megszolgáltak.

Zalavég. Attól függ, milyen célra szükséges a másolat. Általában az állami szolgálat keretében elegendő az őrsparancsnoki aláírás és az őrs bélyegzője, hogy valamely okmány másolatát hitelesnek elfogadják, de vannak esetek, amikor a másolatot közjegyzővel kell hitelesíttetni. Konkrétabb választ tudunk volna adni, ha megírta volna, hogy mire kellenek a másolatok. Ugy gondoljuk, hogy egyidejűleg több állásra akar pályázni az igényjogosultsági igazolványával. Erre a célra nem szükséges a másolatokat közjegyzővel hitelesíttetnie.

Lesz még kikelet. A közzgazdálkodás jogtalanul vételezte be az Ön élelmezésipénz átalányát, mert az Önnek illetékes szerű járandósága és a közzgazdálkodással semminemű összefüggésbe hozni nem lehet, a napibetétől teljesen független. A Cs. 20. utasítás III. fejezet 13. pontjának utolsó előtti bekezdése értelmében a kórházban levők napibetétjére vonatkozólag az elszámolást az Illetékszabályzat 45. és 46. §-ai értelmében kell eszközölni, az Illetékszabályzat említett §-ai azonban hatályukat veszítették s így ez a kérdés jelenleg szabályzatban nincs rendezve. A gyakorlat, tudomásunk szerint, az, hogy a kórházba távozottak a napibetéteket kórházi tartózkodásuk egész idejére visszakapják. Ön a kórházban az ellátási díjakat befizette, a közzgazdálkodásba helytelenül bevételvezett élelmezésipénz átalányát tehát visszakövetelheti. Ha szükségesnek mutatkozik, adja elő kérelmét őrskihallgatáson.

Cibles. A Ludovika Akadémiára igen nehéz bejutni, annyi az első- és másodsorban igényjogosult pályázó, hogy fiának felvételére semmi kilátás nincsen. Hogy elsősorban kik igényjogosultak, azt a pályázati feltételekből megállapíthatja. A pályázat a Honvédségi Közlönyben májusban szokott megjelenni, a szárnnyal megkaphatja.

B. Gy. Névtelen levélre nem válaszolunk.

Sóstó. 1. Válasz a lekszikon rovatban. 2. Sehogyan sem. 3. A főszolgabíróhoz kell fordulni.

Aldunai. A fegyveradóról és a vadászati adóról az 1921.

X. t. c. rendelkezik. E törvény 8. §. 7. pontja szerint jövedéki kihágást követ el az, aki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja vagy aki adómentesnek nyilvánított lőfegyvert vadászatra használ. Az eljárásról az 1909. XI. t. c. rendelkezik. Az eljárás a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

T. K. Olvassa el lapunk mai számában »Lesz még kikelet« jeligére küldött üzenetünket.

N. adós. Válasz mai számunkban »Lesz még kikelet« jelige alatt.

Motor. Cégeket elvből nem ajánlunk, kísérje figyelemmel a sportlapok megfelelő rovatát, ott pontos tájékoztatást kap az elért eredményekről és cégek hirdetéseit is olvashatja. Kérjen közvetlenül azoktól árjegyzéket. Részletre semmiesetre se vásároljon.

Segédtsiztség, Szombathely. A Csendőrségi Lapok hivatalos példányainak kincstári költségen való bekötetése tekintetében rendeletileg történik intézkedés.

Marosvásárhely. Szerző elírása volt, maga is kérte a helyreigazítást, ami megtörtént.

Mohács. 1. Ha igényjogosultsági igazolványa alapján álláshoz jutott s a kötelezője még nem járt le, szolgálati uton a kerületi parancsnokságtól kell szabadságot kérni, hogy a további szolgálat alól felmentessék és az állást elfoglalhassa. Ha a kötelezője leteltéig hat hónapnál hosszabb idő van hátra, akkor a kerületi parancsnokságtól nyert hat hónapi szabadság lejártá előtt négy héttel szolgálati uton a belügyminiszter irtól kell kérni a szabadság meghosszabbítását, mert a kerületi parancsnokság csak hat hónapi szabadságot engedélyezhet. A szabadság ideje alatt is mint a csendőrség tényleges állományába tartozót — mint tartósan szabadságoltat — tartják nyilván. 2. A levelében idézett üzenetünkben megírtuk, hogy a vámőrségnél azok, akik az őrmesteri rendfokozatot elérik, beadhatják a nősülési kérvényüket. Azt is megírtuk, hogy a vámőrség a csendőrségtől átlépőket rendfokozattal veszi át, ha tehát Önt, mint őrmestert átvennék, természetesen a nősülési kérvényét is beadhatná.

B. J. vámőrszakaszvezető, Kendergyár. Az nem volna akadály, hogy ott végkielégítést kap, hiszen azért megszolgált, természetes azonban, hogy a végkielégített évei a nyugdíjba annak idején nem számítanak be. Az akadály az, hogy jelenleg nincs felvétel. Nincs kizárva azonban, hogy a folyó évben — korlátolt számban — újra megengedik.

Hegedű
Harmonium
Tárogató csak ill a valódi
Cimbalom
Harmonika
Citera

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis ill a gyárban kaphatók.
Művésziesen javít, legjobb hurokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyára

Egyedüli magyar hangszergyár az országban

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőrségnek részletfizetési kedvezmény

HORVÁTHENDRE
órás és ékszer kereskedő
SZÉKESFEHÉRVÁR
Kossuth-utca 8 szám.

Svájci gyártmányú csendőrségi strapa és díszorák.
Arany és ezüst ékszerek, hangszerek, zongorák, látszerek dus raktára.

CSENDŐRSÉGNEK ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Diamant, Praeciosa-Viktoria

eredeti német,

RAMLER, IPAG, KOSMOS

eredeti stájer gyártmányu

KERÉKPÁR

előleg nélkül havi 13.— P. vagy heti 3.—

pengő részletre, teljes csendőrségi fesszereléssel 240.— pengő.
Részletek a vásárlást követő hónap 1—5 között fizetendők.

HERMANN GYULA

MAGYAR KOSÁRFONÓ R.-T.

— BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZ. —

Cipőt, harisnyát, bőrdíszműárút vásároljon

NORMA cipőkereskedelmi r.t.-nál Budapest, V., Erzsébet tér 13., mert

árban
a legolcsóbb,

minőségben
a legjobb

fizetési feltételekben
egyedül 6 havi

TELEFON: Teréz 279—79.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

Gyergyószentmiklós. A pályázatra beküldött tanulságos nyomozások mind résztvesznek a pályázaton. A pályázatok elbírálása és a díjak odaitélése előtt azonban egyiket sem közöljük. A pályázat eredményét lapunkban közölni fogjuk.

Turkesztán. 1. Nincs ellentét a válasz és a levelében említett rendelet között. Aki a háboruban a hadseregnél mint katona teljesített szolgálatot, annak azok a hadiévek, amelyekben legalább három hónapig tényleges szolgálatot teljesített, kétszeresen számítanak be a nyugdíjába. Már most az említett rendelet ezzel összhangban azt állapítja meg, hogy azok, akik a háború alatt a csendőrségnél teljesítettek szolgálatot, szintén igényt tarthatnak erre a kétszeres időszámításra, azokra a hadi évekre vonatkozólag, amelyekben legalább három hónapig tényleges csendőrségi szolgálatot teljesítettek. Egyszóval kétszeresen számítanak a hadiévek, akár katona, akár csendőr volt valaki a háborúban. Ön nem értette meg a rendeletet. 2. A folyó év második felében előreláthatólag kezdetét veszi a gazdasági altiszti tanfolyam. 4. Ebben az esetben a törvénytelen gyermek egyedül öröklő anyjának összes ingó és ingatlan vagyonát. Erről a vagyonról a nevelőszülők nem mondhatnak le, mert a vagyon nem az övék és mert az árvaszék ilyen lemondást jóvá nem hagyhat, anélkül pedig a lemondás érvénytelen lenne. Ha a nevelőszülők a kiskorú gyermeket örökbe akarják fogadni és részére maguk is vagyont akarnak biztosítani, ebben az esetben el kell menniük a megyei árvaszékhez s a kiskorú részére gyám kirendelését kell kérniük. A kirendelt gyámmal azután az árvaszéknel örökbefogadási szerződést kell kötni s ebbe a szerződésbe mindjárt bevehetik a vagyont is, amelyet a kiskorúnak feltétlenül biztosítani akarnak. Mihelyt kormányhatóságilag jóváhagyják az örökbefogadási szerződést, a kiskorú az örökbefogadó szülők után úgy fog örökölni, mintha az örökbefogadók saját gyermeke lenne. Miután kiskorú örökbefogadásához az árvaszéknek feltétlenül hozzá kell járulnia és a gyám kinevezését is csak az árvaszék intézheti el, az egész eljárásnak az árvaszék előtt kell lefolynia. Minden más fölösleges járkálást mellőzzenek, az érdekelt nevelőszülők senki máshoz ne forduljanak, mint az árvaszékhez.

Doberdó. Csak a nyugdíjaztatása után kérheti kegyelmi uton. Szerezzen be igazoló okmányokat arra vonatkozólag, hogy a csendőrséghez annak idején felvételét kérte, valamint arra vonatkozólag is, hogy a nemzeti hadsereg bevonulásáig Hajdunánáson volt kénytelen tartózkodni s korábban ismételt felvételét emiatt nem kérhette. Ezeknek az okmányoknak később hasznát veheti, de hogy kérelme majd eléggé indokolt lesz-e ahhoz, hogy a katonai szolgálati idejét is beszámíthassák a nyugdíjába, azt mi most előre nem tudjuk megmondani. Kicsit hosszú a megszakítás, de lehet, hogy a különleges körülmények révén kedvező elintéztést fog nyerni a kérelme, különösen, ha szolgálati ideje alatt jó magaviseletet fog tanúsítani.

Bélyegilleték. A kereskedésekben vásárolt árucikkek értékének fél százalékát kell bélyegilleték fejében a nyugtakon leróni. Erre vonatkozólag a Budapesti Közlöny 1927. évi május 15-én megjelent számában közölt 68.200/1927. Püm. sz. rendelet tartalmaz intézkedést.

Orgonavirág. 1. Megszakítása van. Szerezze be arra vonatkozólag az igazolványt, hogy a levelében említett időben szerelt le Csoton és esetleg orvosi bizonyítványt, hogy a hosszú hadifogság egészségi állapotát annyira megrongálta, hogy a pihenőre szüksége volt. A megszakítás rövid s amellet a körülmények is, amelyek a megszakítást okozták, tekintetbe vehetőknek látszanak; mi reméljük, hogy a nyugdíjaztatása után benyújtandó kegyelmi kérvényét nem fogják elutasítani, különösen, ha Ön ellen magatartása szempontjából sem lesz kifogás. 2. Lapunk folyó évi 5. számában az igényjogosultsági igazolványra vonatkozólag részletes ismertetést közöltünk a 48. sz. lekszikon kérdésre adott válaszukban. 3. Budapest, I., Bőszörményi-ut 3. II. emelet 4.

Kárpátok. Előreláthatólag ennek az évnek a második felében.

Elveszett. Ha az orvosi bizonyítványt azt tanúsítja, hogy sürgős, akkor így is beutalják. Megjegyezzük, hogy még ma sem érkezett be. Be kell adni a kérelmet még egyszer, de most már szolgálati uton.

Új élet. 1. Kötelezője letelte előtt nem léphet át a honvédséghez. 2. A kvóta be van töltve. Ha azonban nem

MORT poloska-, rovar- és légyirtószesz

Poralakban is kapható

Mintával készséggel szolgál a gyár:

GÖTZL LIPÓT vegyitermékek gyára

Budapest, VII., Cserei utca 14.

FOX

a legjobb szalagos légyfogó

Konyhák és istállók részére óriás alakban is kapható.

Mintával készséggel szolgál a gyár:

GÖTZL LIPÓT vegyitermékek gyára.

Budapest VII., Cserei utca 14

A világ legjobb hangszerei: hegedű, zongora, harmonika, harmónium, gramofon stb.

Reményi Mihálynál

Budapest, VI., Király-u. 58-60

Ófensége Dr. József Ferenc kir. herceg kamarai és a Zeneművészeti Főiskola szállítója.
Csendőröknek kivételes részletfizetési kedvezmény.

Minden hangszerről külön-külön árjegyzék díjmentes.

BECZÁSSY ANDOR

a Société Horlogère de Porrentruy Phénix Watch Co
svájci óragyár magyarországi képviselője

BUDAPEST,

IV., Kossuth Lajos utca 4. l. 2.

Megrendelő katonai parancsnokságoktól számtalan elismerést és megelégedést nyilvánító levél birtokában van a cég. A Phénix óra a m. kir. Csendőrség tagjai által közvetlenül a cégtől rendelhető meg levelezőlapon, vagy levélben a pontos cím és személyi adatok megjelölése mellett. Az első 3 pengősrészlet a megrendelést, illetve az óraleszállítást követő hó 1. napján esedékes.

ajánlja a m. kir. honvédségnél, a m. kir. államrendőrségnél és más közrendészeti szerveknél szolgálati óra gyanánt forgalomba hozott és **kitűnően bevált Phénix gyártmányu szolgálati zsebórákat.**

A **Phénix óra** valódi **svájci gyártmány**, tiszta nikkeltokban, 15 rubinos szerkezettel bír és **10 évi jótállással havi 3 pengős** részletfizetéssel mindössze **30.— pengőbe** kerül.

A Phénix óra fölül áll minden más hasonló gyártmányu óranak. Teljesen pormentesen zár és úgy lovaglásnál, mint bármilyen erősebb rázkódtatás mellett is a lehető legpontosabb, ezért **szolgálati célokra különösen alkalmas.**

Csonkamagyarország területén született, akkor kötelezőjének lejártá után a magyar hatóságok kiállítják az utlevelét, csak aztán az a kérdés, hogy kap-e rá vizumot. A budapesti amerikai konzulátushoz kell fordulnia, ha már az utlevele készen lesz. Az utlevelet a községi előjáróság útján kell kérnie. Ha vagyona van vagy odakint valakije, aki a megélhetéséért garanciát vállal, Kanadába kijuthat, de oda is csak mint földműves. Délamerikába is ki lehet jutni, ahhoz arra sincs szükség, hogy földműves legyen, csak azt kell igazolnia, hogy van odakint valakije, aki a megélhetését biztosítja. Ha mindenáron új életet akar kezdeni, azt itthon is megteheti. Nagyon-nagyon jól gondolja meg, hogy mit csinál.

K. S. th. 1. A katonai gyakorlatokkal eltöltött idő oktatási órának számít; fogalmazványok szerkesztése után sem szolgálati, sem oktatási órát nem lehet felszámítani. (Szut. 285. p. utolsó bek.) 2. A katonai gyakorlatoknál is a napi-rendhez kell alkalmazkodni. Ha tehát az 15—16h-ig van előírva, akkor kell megtartani. 3. Erre nézve bőven talál mintát a Csüs. 28 mintájában. 4. Az 1. kérdésre adott válaszunkban benne van.

Gacsályi örs. Nem késett el, hiszen azt, hogy az utólagos igazolását a kitüntetéseknek csak most kéri, indokolni tudja azzal, hogy minden kutatása mellett is csak most tudta megszerezni azoknak a címét, akik a kitüntetést igazolni tudják. Örskihallgatáson adja elő az ügyét és kérje, hogy az szolgálati uton a belügyminiszter urhoz (VI. c. oszt.) felterjesztessék. Megjegyezzük azonban, hogy általánosságban a kitüntetések utólagos igazolása be van szüntetve.

F. M. örmester, Szank. Elhatározása és kitartása nagyon dicséretes. Minden tekintetben nagy hasznát fogja látni, ha szeszes italt nem iszik és nem is dohányzik s amint írja, ennek nagyszerű hatását máris érzi a munkabírásán, kedélyén és egészségi állapotán. Az is szép és nemes elhatározás, hogy bajtársai körében híveket szerez az ital- és nikotinmentes életmódnak. Szívünkben kívánunk Önnek sok sikert hozzá. Hazánkban egyedül az alkohol ellen folyik küzdelem, de az is társadalmi uton, egyesületek működése révén. Kilenc ilyen egyesület van. Azoknak a pontos címét megtudja azokból a nyomtatványokból, amelyeket megkeresésünk alapján a Népegészségügyi Múzeum a napokban megküld az Ön címére. Elküldik Önnek a Népegészségügy c. lapnak azt a számát is, amelyik ezzel a kérdéssel

behatóan foglalkozik. Lehet különben, hogy később, ha hely és idő lesz rá, ezt a kérdést lapunk hasábjain is részletebben ismertetjük. Egyebekben pedig a Népegészségügyi Múzeum ilyen kérdésekben szívesen nyújt felvilágosítást mindazoknak, akik közvetlenül oda fordulnak. Címe: Budapest, VI., Eötvös-utca 3. Ha alkoholelles egyesületbe akar belépni, ahhoz is a kerületi parancsnokság engedélyét kell kérni, mert ilyen engedély nélkül semminemű társadalmi egyesületbe a csendőrnek belépnie nem szabad.

Völegény. Hogyan szólítsa a jövődöbeli apósát és anyósát? Hát ez fogas kérdés! Felfogásunk szerint az eljegyzés után már szólíthatja őket úgy, amint a menyasszonya szokta, vagyis apának és anyának. Ez különben mindig attól függ, hogy milyen az illetők egyénisége, milyenek a szokásaik s hogy a völegény milyen viszonyban van velük. A völegény egyéniségétől is függ, hogy könnyebben melegszi-e vagy lassabban. A »néni« és »bácsi« megszólítás is megállíthatja a helyét, de az X. ur és X.-né asszony megszólítást eljegyzett völegény részéről már egy kissé hűvös megszólításnak találjuk.

MDCCCIC. 1. A régi napirendhez egyelőre nem kell alkalmazkodni, mert az ideiglenesen hatályon kívül lett helyezve. Most, hogy a napi 10 órai közbiztonsági szolgálat miatt a napirend szerinti foglalkozás szünetel, tulajdonképpen semmit sem lehet napirend szerint végezni, illetve a csendőr a napirendszerű foglalkozás ideje alatt is azzal foglalkozhatik, amivel akar. Az csak természetes, hogy a ruházat rendbehozására és gondozására időt kell adni. Ezt az örsparancsnoknak kell szabályoznia. Egyebekben, értesülésünk szerint, az erre vonatkozó rendelet rövidesen hatályon kívül lesz helyezve s újra a Szut. rendelkezései fognak életbe lépni. 2. Furcsa kérdés. Ha a nagypihenő 16—22 óráig tart, akkor természetes, hogy a járőrnek pontosan 22 órakor a szolgálatot folytatnia kell. A pihenő idejében benne van a pihenést követő öltözködés és felszerelésre szükséges idő is. Ha úgy nézzük a kérdést, amint ön próbálja magyarázni, akkor a járőrnek már szolgálat közben, az uton le kellene vetkőznie ahhoz, hogy pontosan 12 órakor bebujjék az ágyba és ezzel »szabályszerűen« megkezdje a pihenést, mert hiszen még a vetkőzés, leszerelés sem tekinthető a szó legszorosabb értelmében »pihenésnek«. Nem szabad ilyen kicsinyesnek lenni, mert aki ilyen apróságokon öt és tíz percekig csetlik-botlik, az soha sem tud a lényeggel törődni.

OPERA

RUHÁZATI VÁLLALAT

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 20. SZ.
AZ OPERA MELLETT.

Férfi

és női ruházati
cikkek készpénzárban, a
csendőrség tagjainak előnyös
fizetési feltételek
mellett.

KIVÁNATRA MINTÁKAT KÜLDÜNK

Lábizzadás, kézizzadás és hónaljizzadás csak helyes testápolással szüntethető meg.

E célra szappan helyett használjunk **SUDORÁN-t**. Ez egy amerikai recept szerint készült szer, melynek hatása nem abban nyilvánul, hogy a porusokat eltömi vagy összehuzza, hanem az epidermisen át beszívódik és az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon.

Bekénés után az izzadás és az esetleges penetráns szag azonnal elmúlik. Kívánatra bármelyik örsnek küldök mintaküldeményt, melynek ára csak akkor lesz kiegyenlítendő, ha annak jó hatásáról meggyőződést szereztek. — Husz évnél régebb óta van forgalomban.

Készíti: **MOLNÁR JÁNOS** vegyészeti laboratóriuma, **BOZSOK** (Vas megye), ahova a megrendelések intézendők. **Ára 1.20 P.**

BUTORCSARNOK

ERNST GYULA, Budapest, VII., Dohány-utca 33.
(Klauzál-utca sarok) és Dohány-utca 50.

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

A MÁV. és a csendőrség hivatalos szállítója

világhírű **THE WHITWORTH** kerékpárok

csendőröknek **16 pengős havi részletre**. Kerékpár, alkatrészek lánc, pedál stb. gyári árban, külsők P. 6'80-tól, belsők P. 2'10-től. Új kerékpárok 135 pengőtől kezdve.

LÁNG IMRE műszerész-mester, kerékpár és gyermekkocsi gyári raktára, Budapest, Teréz-krt. 3 (sarok üzlet). Árjgyék 650 képpel ingyen.

Ne ügynök utján vegyen.

BUTOR részletre **0** Budapest **3.**
olcsón VI., **0**-utca

Postások és rendőrség szállítója.

Legény a gáton.

Regény

Írta: BARÉNYI FERENC

(14.)

— Kiváncozott az ördög. Nem káptalan az én fejem, hogy teletömjék törvénnyel, szabállyal meg ki tudja mennyi mindenféle tantárggyal. Ugy se megy a fejembe, kinöttem én már az iskolából.

— De hiszen másképpen nem lehetne altiszt belőled?

— Arra sem vágytam, még járőrvezetőnek se. Nem szeretem a felelősséget. Nem nekem való. Nem is jöttem volna, ha nem küldenék. De az egész szárnynál nem kaptak altiszti iskolába alkalmast. Valakit pedig küldeni kellett, hát engem küldtek.

Gál csendőr szerény, becsületos lelke elképedt erre a beszédre, amely tele volt elbizakodottsággal és fegyelmetlen lekicsinyléssel. Hogy vágyott ő az altiszti iskolába, milyen boldog, hogy bekerülhetett és ez hogyan beszél róla. Keserű kiábrándulás érzése fogta el; megérezte, hogy utjaik már a kezdet-kezdetén elváltak egymástól.

Rába Marci ráütött az ágyra, amelyen ült.

— Ez az én ágyam. Szomszédok leszünk.

Gál csendőr nem örvendett ennek. Ha előbb mondta volna, még tudott volna örülni, hogy régi pajtása lett a szomszédja. De most nagyon lehütötte az alig felgerjett pajtási melegséget. Nem is felelt rá semmit, hanem lehajolva rendezgette a szekrényét, mintha nem is hallotta volna a Rába Marci szavait.

— Én hamar meglettem a szekrényemmel. Beléhajítottam minden holmimat, egy-kettőre megvolt.

— Csak úgy rendetlenül?

— Ugy is rendbe kell még raknom, ha az őrmester felturkálta. Mert azzal jönnek majd, hogy megvizsgálják a szekrényeket és akkor mindent kihánynak belőlük. Akkor aztán rendbe szedheted megint. Azért mondom, hogy ez a mostani rendezgetésed egészen kárbaveszett. Hiábavaló.

— Mindegy, azért mégis rendberakosgatom. Nem állom egy pillanatig se, hogy rendetlen legyen a szekrényem.

— Ráérsz, hiszen ma még szabad napunk van.

— Épp azért, ki akarok menni még a városba, van odakint elintézni valóm.

— Micsoda?

— Egyet-mást akarok vásárolni. Azután úgy se igen megyek ki a tanfolyam végéig. Te nem jössz a városba?

Rába Marci mérgesen csapott az ágyra.

— Csak nem gondolod, hogy a magam gyönyörűségére maradtam idebenn az egyetlen szabad napon?

Gál Imre lelkébe gyenge reménysugár lopózott. Hátha csak tévedett vagy Rába Marci csak tréfából mutatta magát ilyennek. Hátha mégis komoly, valamirevaló ember. Felélénkülve érdeklődött.

— Megkezdted a tanulást?

Rába Marci hátradült az ágyon; lábaival a levegőbe kalimpált. Kezével a térdét csapkodta.

— Hát még mi a fenét!?

Aztán haragosan felugrott az ágyból.

— Dehogy is. Mennék, csak nem mehetek. Laktanyafogsággal fogadtak.

Gál csendőr csodálkozva állt fel.

Ugyan? Dehát hogyan?

Rába Marci megint leheveredett az ágyra. Haragos kedve mintha elszállt volna, megint nevetett.

— Hogyan? Majd nem fogsz ezen csodálkozni, ha kicsit megmelegszel itten. Ingyen mérik ezt itt pajtás.

— Nem lehet, hogy minden ok nélkül fenyítsenek. Valamit elkövettél...

— Dehogy követtem el. Nem vétettem én semmit.

Gál Imre elálmélkodott és hitetlenül csóválta a fejét. Rába Marci feléje fordult.

— Tudod, Imre, volt egy nagyon jóképű zubbonyom. Szerencsétlenségemre abban jöttem. Mindennek Kerekes őrmester az oka, ő fogta rá, hogy szabálytalan. Ezért kaptam azon melegiben a laktanyafogságot. A zubbonyt is lehúzták rólam, odaadták a szabónak, hogy varrja át. Képelem, hogy micsoda maskarát fog csinálni. Pedig szép zubbony volt, kár érte. Tudod a hajtókája sokkal világosabb, élénkebb, mint az előírással. A gombok is szebbek, itt közbül széles, lapos gombok, a zsebeknél meg egészen aprók...

— Hát akkor nem csodálom, mert ahogy így elmondod szabálytalan volt.

— Lehet, de nagyon szép volt.

— Nem lehetett szép. Nekem az előírással tetszik, mert csak így csendőrruha. Mihelyt a színe, gombja vagy a szabása eltér az előírástól, akkor az már más ruha. Akkor már nem csendőrnek néznek és találgatják, vajjon miféle szerzet lehet ez a maskara. A világ sűrű kincséért sem vennék fel ilyet magamra. Nem fér össze a csendőri komolysággal.

Rába Marci felkönyökölt a párnára és úgy nézte Gál Imrét. Most ő érezte meg a kettőjük közé ékelődött távolságot. Hát ilyen lett ez a Gál Imre? Különben próbacsendőr korában is már csuda akkurátos ember volt. Most meg szinte leckézteti, hogy a szabályszerű ruha szebb a szabálytalannál.

Rába Marci arcára kiült a bosszuság, de Gál Imre nem vette észre. Amint a rendezgetéssel elkészült, lekefélte a ruháját és felcsatolta a kardját.

— Hová készülsz?

— A városba.

— Hát mégis mégy?

— Megyek — felelte Gál Imre és könnyed kézzorítással elbucszva kiment a hálóteremből. Rába Marci irigyen nézett utána. Egyszerre kaján mosoly futott végig bosszus arcán. Az ajtóhoz ugrott és kikémlelt a kulcslyukon. Aztán kiosont az ajtón és az ügyeleti szobához futott. Ott szemtelen merészséggel hamar benyitott azzal a ravasz elhatározással, hogy ha véletlenül odabent találná az ügyeletes altisztet, azt hazudná, hogy tévedésből nyitott be. De a szerencse kedvezett ármányos szándékának, nem volt benn senki. Hamar felkapta a telefonkagylót s felhívta a kapuügyeletet.

— Halló, kapuügyeletes!

— Parancs!

— Itt az ügyeletes altiszt. Most megy kifelé Gál Imre csendőr. Ne engedje ki, mondja meg neki, hogy már nem szabad kimenni a városba.

Lecsapta a telefonkagylót és kirohant a szobából. Fel az emeletre a tanterembe. Utközben nyugtalan lelkiismerettel nézett körül. De szerencséje volt, nem látta meg senki. A tanteremben, ahol több bajtársa irogatott, minden feltűnés nélkül nyugodtan a padjába ült. Fiókjából találmra kisedett egy könyvet és azzal fel-alá sétálgatva az ablakhoz lépett. Onnan a kapuig látott. Kaján gyönyörrel nézte, amint Gál Imrét, amikor mit sem sejtve a kapuhoz ért, a kapuügyeletes megállította. Haves kézintésekkel magyarázta, hogy nem lehet kimenni. Gál Imre visszafordult és Rába Marci féktelen kárörömmel ugrált egyik lábáról a másikra.

— Hát te mit táncolsz, mintha megkergültél volna? — kérdezte egyik bajtársa. Rába Marci a hasát fogta, úgy nevetett.

— Gyertek ide. Nézzétek Gál Imrét, ki akart menni a városba s a kapuügyeletes nem engedte ki.

— Nem tudom, mi van ezen a nevetni való?

— Hát, hogy nem engedte ki — felelte Rába Marci és úgy kacagott, hogy az egész testét rázta az ellenállhatatlan nevetés.

— Nem értem, hogy miért nem engedte ki, hiszen ma még szabad kimenő van.

— Hisz-sz-sz-sz épp azért... — fulladozott a nagy kacagástól Rába Marci. A többiek követték tekintetét és amint a bosszusan visszatérő Gál Imrét meglátták s a nevetéstől majd megszakadó Rába Marcit nézték, ellenállhatatlan erővel átragadt rájuk a falrengető nevetés. Valamennyien kacagtak, hogy a könnyük is kicsordult, pedig voltak köztük néhányan, akik azt sem tudták, hogy min is nevetnek tulajdonképen. De nevettek, mert a többiek nevettek.

— Azért még sem értem, hogy miért küldte vissza a kapuügyeletes.

— Én telefonáltam, hogy ne engedje ki. De meg ne mondjátok.

— Ne félj, nem mondjuk meg — ígérték kacagva s míg a padokba visszaültek, nevetve tárgyalták meg a Rába Marci rossz tréfáját. Alig hogy elhelyezkedtek, bejött Gál Imre. Először találkozott ismeretlen iskolatársaival, kiknek sorra egymásután bemutatkozott. Ezek a kézfogáskor felálltak, de alig tudták a nevüket kimondani, mert összezorított szájjal igyekeztek a fellőrő kacajt elfojtani. Egy-ideig sikerült is, de aztán, amikor a bemutatkozás éppen véget ért, annál nagyobb harsogással tört ki a falrengető kacagás.

Gál Imre félszegen körülpillantott, aztán végignézett magán, hogy mi van rajta nevetni való. Ez még erősebb kacagásra ingerelte a nevetőket. Gál Imre nem talál magán semmi nevetni valót, egykedvűen rántott egyet a vállán. Olyanfélét gondolhatott, hogy a kutyaugatás nem hallatszik az égbe. Aztán megkereste a padját, kivette a fiókjából az ujságot és hidegvérü nyugalommal olvasni kezdett. Bár nem mutatta, de mégis fájt neki, hogy pajtásai így fogadták. Melegen érző szívébe, mintha jégcsap esett volna, egyszerre lehütötte. Hideg közönye és biztos, nyugodt magatartása megtörte a féktelen kacagást. A nevetők megkomolyodtak és restelkedve ültek vissza helyeikre. Csak Rába Marci fetrengett a padon és röhögve csapdosta a térdeit. Gál Imre félszeggel odafigyelt és meglátta, amikor Rába Marci az egyik titkon kuncogóval gunyosan összepislantott. Ebből eleget értett; most már tudta, hogy Rába Marci tette őt nevetéssé bajtársai előtt. Ezzel még mélyebbre szakadt kettőjük között a szakadék, melyet Rába Marci egy újabb, izetlen tréfája pár nap múlva még áthághatatlanabbá mélyített.

A fegyvertani órán történt, amikor Gál Imre éppen felelt.

— Külön rendelet nélkül csakis a záródugattyút szabad szétszedni. A puskát a következő sorrendben szedjük szét: a záródugattyú, a szekrény, a felső és alsó karika, a felső ágy és végül a cső...

Az oktató utasítására ügyesen szétszedte a puskát.

— Helyes. Most rakja megint össze.

— Az összerakás fordított sorrendben történik...

Míg Gál Imre az összerakás sorrendjét mondta és az oktatóra nézett, az meg Gál Imrere figyelt, ezalatt a fonzordolatos Rába Marci észrevétlenül a fegyveralkatrészek közé csempészte az ironheggyezőjét. Mikor Gál Imre a puska összerakásába fogott, úgy rémlett neki, mintha egy alkatrészszel több lett volna. Ez zavarba hozta; elvettette az összerakást, előről kellett kezdenie. Amint megint összerakosgatta, véletlenül kezébe akadt az ironheggyező. Szóra-

kozott, összezavart fejjel ütőszeg-nyacsavarnak nézte, később meg a szuronyfogalékra, majd pedig a csőtorkolatra próbálta illeszteni. Egészen beleizzadt a hiábavaló kísérletezésbe, melybe annyira belemerült, hogy észre sem vette az általános kuncogó mosolygást, mely viharos derűtséggé fajult, mihelyt a komoly oktató is elnevette magát. Gál Imre úgy állt ott, mintha leforázták volna. A kinevetésnél is jobban bántotta, hogy maga érezte nevetséges voltát. Most nem tudta megőrizni hidegvérét, annál kevésbé, hogy észrevette, hogy amikor az oktató az ironheggyezőt — gazdáját tudakolva — felmutatta, Rába Marci kajánul vigyorgó képpel nyult az ironheggyező után. Soha még nem érzett düh fogta el Gál Imre szelid lelkét. Ökölszorult a keze.

Élesen berregve jelezte a csengő az óra végét. Az oktató kiment és a tanterem csendjét vidám zajongás váltotta fel.

Gál Imre haragosan támadt Rába Marcira.

— Te voltál!

— Persze, de te vagy olyan buta, hogy az ironheggyezőt fegyveralkatrésznek nézted.

Rába Marcit megint előntötte a féktelen kacagás. A többiek is nevettek. Gál Imre vésztlősen közelített Rába Marci felé.

— Ki a buta?

— Te. Buta, számár...

— Te, durva paraszt!

Szemükből haragos villámokat szórt a düh. Mint két megvadult bika, szilajon rontottak egymásnak. Izmos karjaik összekapaszkodtak, elvakult haraggal gyürték le egymást. Ugy kellett őket széjjelválasztani. De az ádáz düh tovább lobogott bennük.

Egész nap nem szóltak egymáshoz. Haragosan fordították el a fejüket, ha véletlenül összeért a tekintetük. Még este az ágyvetésnél sem néztek egymásra és mikor lefeküdtek haragtartóan fordultak el egymástól. Gál Imre, amint lepihent, szokása szerint gondolatban elmondta esti imáját és az elmúlt napról elmélgedett. Eszébe jutott a szentírás intése: »Ne szálljon le a nap a te haragoddal«. Megsértette a pajtását. Igaz, hogy Rába Marci is megbántotta. Ekkor ráemlékezett Babos őrmester oktatására, hogy a hibát legelőbb mindig önmagunkban kell keresni. Meg is találta. Elfogulatlan önirálattal önmagát hibáztatta. Szégyenkezve vallotta be magának, hogy felelés közben félt s ez a szorongó félelem okozta, hogy hamar zavarba jött és a fegyveralkatrészek közé csempészett ironheggyező megtéveszthette. Pedig jól tudta a feladott leckét. Hát akkor mitől félt? Ha nem tudott volna, akkor félhetett volna a rossz osztályzattól, de így, gyerekség. A feltétlen tudás a biztos fellépésben nyilvánul meg. Ezt elhibázta. Máskor nyugodt lesz. Minden órára jól elkészül, a mostaninál is jobban és akkor nincs olyan, ami megzavarhatná, semmi sem mozdíthatja ki férfias nyugalomból.

Belátta, hogy félszége miatt lett nevetéssé és őszintén sajnálta, hogy bajtársát durván megsértette. Hirtelen duzzogó szomszédjához fordult.

— Marci alszol?

Nem kapott választ. Athajolt a másik ágyhoz és békülésre nyújtotta a jobbát.

(Folytatjuk.)

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN százados.

HELIOS-nyomda Budapesten, VII., Sip-utca 3. sz.

Telefon: József 413—27.

Felelős vezető: Weitz Károly.